

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy



Europejski Fundusz Społeczny
SPO ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH



KRAJOWY STANDARD
KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Pielęgniarka specjalista
pielęgniarstwa nefrologicznego
(224108)

Specjaliści



Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego



Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich, projekt „Opracowanie i upowszechnienie krajowych standardów kwalifikacji zawodowych”.

KRAJOWY STANDARD KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Pielęgniarka specjalista pielęgniarstwa nefrologicznego (224108)

Autorzy

- **dr n. med. Anna Mróz**
Katedra i Zakład Pielęgniarstwa Internistycznego Wydział Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu Akademia Medyczna, Lublin
- **mgr Ewa Krzyżanowska**
Katedra i Zakład Pielęgniarstwa Internistycznego Wydział Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu Akademia Medyczna, Lublin

Konsultant ds. Metodologii

- **mgr Beata Żółkiewska**
Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych, Warszawa
Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych, Chełm

Recenzenci

- **dr n. med. Grażyna Kobus**
Zakład Pielęgniarstwa Klinicznego Akademii Medycznej, Collegium Novum, Białystok
- **mgr Agnieszka Pluta**
Katedra i Zakład Pielęgniarstwa Społecznego Collegium Medium, Bydgoszcz

Ewaluatorzy zewnętrzni

- **mgr Danuta Polska**
Pracownia Dializy Pozaustrojowej Katedry i Kliniki Nefrologii Akademia Medyczna, Lublin
- **mgr Barbara Lipska**
Pracownia Dializy Pozaustrojowej Katedry i Kliniki Nefrologii Akademia Medyczna, Lublin
- **Krystyna Ośródek**
Stacja Dializ NZOZ, Lublin

Komisja zatwierdzająca

- **dr n. biol. Elżbieta Buczkowska** – przewodnicząca
Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych, Warszawa
- **dr n. med. Mariola Głowacka**
Collegium Medicum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń
- **mgr Anna Maria Król**
Zachodniopomorskie Centrum Organizacji i Promocji Zdrowia, Szczecin
- **mgr Zygmunt Sitko**
Specjalistyczny Szpital im. prof. Alfreda Sokołowskiego, Szczecin

© Copyright by Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, 2007
ISBN 978-83-7204-503-4 [174]



Wydawnictwo Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB
26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. (048) 364-42-41, fax (048) 364-47-65
e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
1. Podstawy prawne wykonywania zawodu	9
2. Syntetyczny opis zawodu	9
3. Stanowiska pracy	11
4. Zadania zawodowe	11
5. Składowe kwalifikacji zawodowych.....	12
6. Korelacja między zadaniami zawodowymi a składowymi kwalifikacji zawodowych.....	13
7. Kwalifikacje ponadzawodowe	13
8. Specyfikacja kwalifikacji ogólnozawodowych, podstawowych i specjalistycznych dla zawodu	13
Załącznik: Krajowy standard kwalifikacji zawodowych: Pielęgniarka (224101) (aktualizacja: wrzesień 2007 r.)	21

Wstęp

Gospodarka oparta na wiedzy i współczesny rynek pracy potrzebują instrumentów wspierających rozwój zasobów ludzkich. W związku z tym duże nadzieje wiąże się z ustanowieniem norm kwalifikacyjnych, które pozwoliłyby z jednej strony zwiększyć przejrzystość kwalifikacji zawodowych potrzebnych gospodarce, a z drugiej strony mogłyby być wykorzystywane do poprawy jakości kształcenia i doskonalenia zawodowego w systemie szkolnym i pozaszkolnym.

Podstawę prawną tworzenia w Polsce systemu krajowych standardów kwalifikacji zawodowych stanowi Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.), w której określono m.in. (Art. 4), że:

„...Minister właściwy do spraw pracy realizuje zadania na rzecz rynku pracy przez dążenie do uzyskania wysokiego poziomu i rozwoju zasobów ludzkich, w szczególności przez:

- prowadzenie badań i analiz rynku pracy,*
- ustalanie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy,*
- koordynowanie opracowywania standardów kwalifikacji zawodowych dla zawodów występujących w klasyfikacji zawodów i specjalności oraz prowadzenie baz danych o standardach kwalifikacji...”*

W Polsce nadzorem i koordynacją opracowywania standardów kwalifikacji zawodowych o randze krajowej zajmuje się Departament Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Będą one uaktualniane okresowo w miarę potrzeb i zmian w wykonywaniu zawodu.

Zbiór sukcesywnie opracowywanych krajowych standardów kwalifikacji zawodowych jest udostępniany w internetowej bazie danych, założonej na serwerze Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej <http://www.standardyiskolenia.praca.gov.pl>.

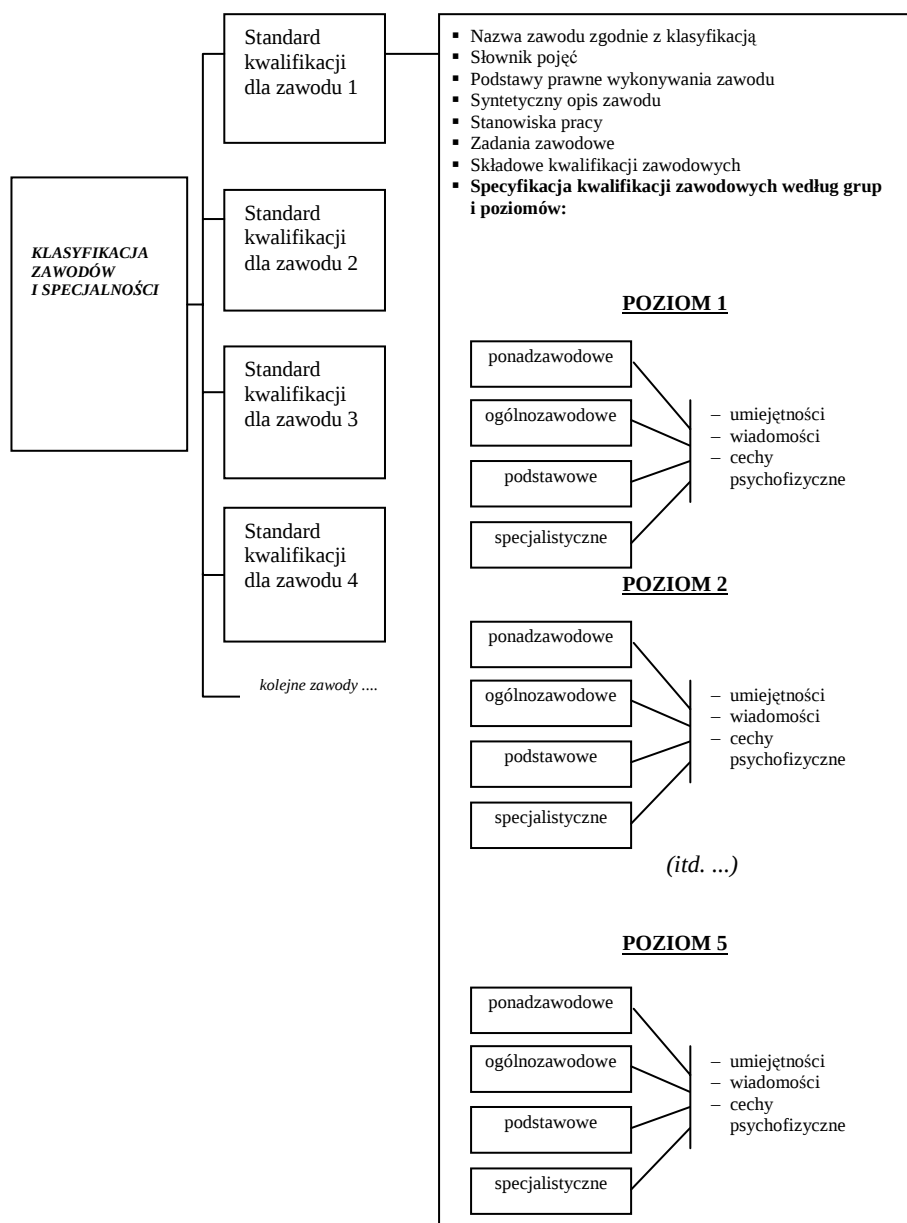
Opis standardu zawiera następujące elementy:

1. **Podstawy prawne** wykonywania zawodu (zawierają przepisy związane ściśle z wykonywaniem zawodu).
2. Syntetyczny **opis zawodu**.
3. Wykaz **stanowisk pracy** z przyporządkowaniem do pięciu poziomów kwalifikacji.
4. Wykaz **zadań zawodowych**.
5. Wykaz **składowych kwalifikacji zawodowych**.
6. Zbiory **umiejętności, wiadomości i cech psychofizycznych** pracownika przyporządkowane do:
 - pięciu **poziomów kwalifikacji zawodowych**,
 - grup kwalifikacji: **ponadzawodowych, ogólnozawodowych, podstawowych i specjalistycznych**.

W obecnym stanie prawnym standardy kwalifikacji zawodowych nie są obligatoryjnym dokumentem. Aktualnie opracowane standardy funkcjonują na zasadzie dokumentu rekomendowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i mogą być wykorzystywane przez zainteresowane osoby i instytucje do różnych celów, np. poradnictwa zawodowego, dostosowania ofert pracy do kwalifikacji

osób poszukujących pracy, oceny „luki kwalifikacyjnej” osób bezrobotnych i poszukujących pracy, opracowania programów staży i praktyk zawodowych w ramach przygotowania zawodowego, przygotowania podstaw programowych kształcenia w zawodzie, programów kształcenia i doskonalenia zawodowego.

Model krajowych standardów kwalifikacji zawodowych przedstawia rys. 1.

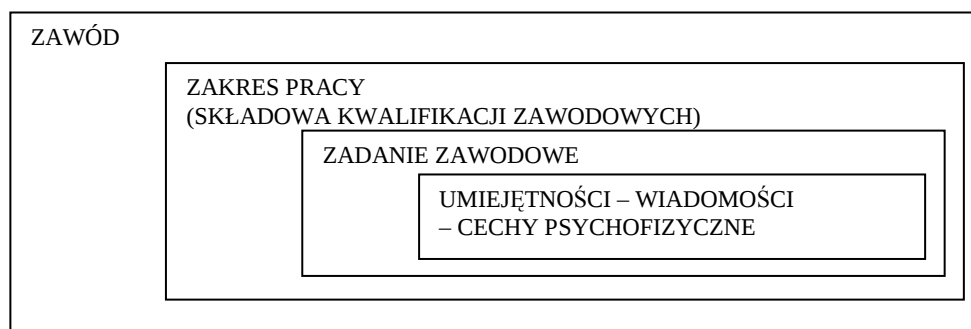


Rys. 1. Model krajowych standardów kwalifikacji zawodowych

Krajowy standard kwalifikacji zawodowych powstaje w oparciu o analizę zawodu, która polega na wyodrębnieniu **zakresów pracy** w zawodzie oraz typowych **zadań zawodowych Z-n** ($n = 1, 2, 3 \dots$). Przyjęto, że zakres pracy ma odpowiadać potrzebom rynku pracy, tzn. powinna istnieć możliwość zatrudnienia pracownika w danym zakresie pracy, na jednym lub kilku stanowiskach. Zakresom prac przyporządkowano tzw. **składowe kwalifikacji zawodowych K-i** ($i = 1, 2, 3 \dots$). Każdej składowej kwalifikacji zawodowych przyporządkowano co najmniej jedno (najczęściej kilka) zadań zawodowych. Korelację między zadaniami zawodowymi a składowymi kwalifikacji zawodowych przedstawia tabela 2 opisu standardu.

W kolejnym kroku analizy każde zadanie zawodowe rozpisane zostało na zbiory: umiejętności, wiadomości i cech psychofizycznych. W grupie kwalifikacji podstawowych dla zawodu i specjalistycznych poszczególnym umiejętnościom, wiadomościom i cechom psychofizycznym przyporządkowano oznaczenia tych składowych kwalifikacji zawodowych K-i, w których dana umiejętność, wiadomość i cecha jest wykorzystywana. W grupie kwalifikacji ogólnozawodowych i ponadzawodowych nie indeksuje się umiejętności, wiadomości i cech psychofizycznych symbolami K-i, gdyż z definicji są one przypisane do wszystkich składowych kwalifikacji zawodowych K-i.

Rysunek 2 przedstawia etapy analizy zawodu.



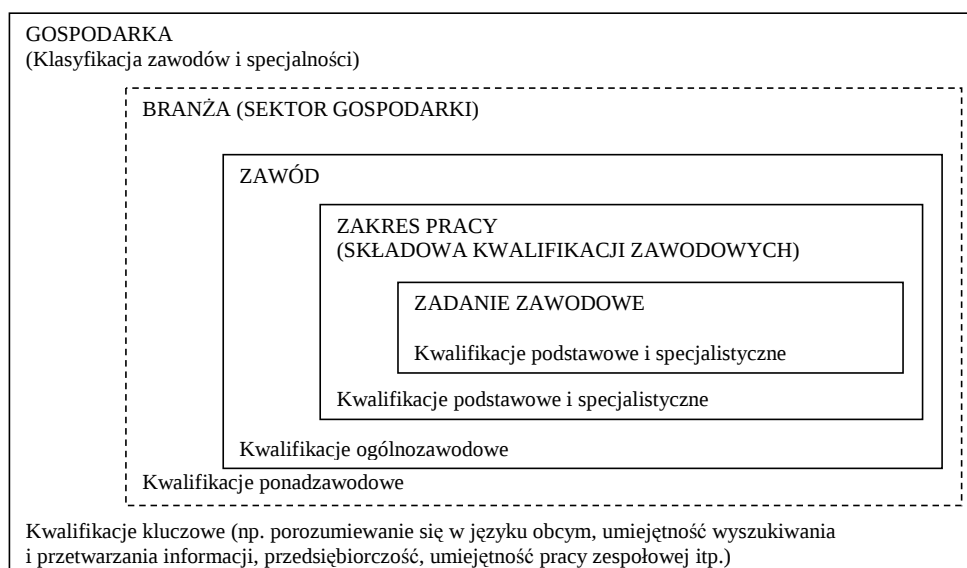
Rys. 2. Etapy analizy zawodu

Zbiory umiejętności, wiadomości i cech psychofizycznych przypisane zostały do czterech grup kwalifikacji: ponadzawodowych, ogólnozawodowych, podstawowych dla zawodu i specjalistycznych, które różnią się zasięgiem i stopniem ogólności.

Kwalifikacje ponadzawodowe opisane są zbiorami umiejętności, wiadomości i cech psychofizycznych wspólnych dla branży lub sektora gospodarki, w której zawód funkcjonuje (np. branża budowlana, informatyczna). Kwalifikacje ponadzawodowe obejmują także kwalifikacje kluczowe, które definiuje się jako wspólne dla wszystkich zawodów. **Kwalifikacje ogólnozawodowe** są wspólne dla wszystkich zakresów pracy w zawodzie, czyli dla tzw. składowych kwalifikacji

zawodowych K-i. **Kwalifikacje podstawowe** dla zawodu są charakterystyczne dla jednej lub kilku (ale nie wszystkich) składowych kwalifikacji zawodowych. **Kwalifikacje specjalistyczne** także są charakterystyczne dla jednej lub kilku (ale nie wszystkich) składowych kwalifikacji zawodowych, ale ponadto są to umiejętności, wiadomości i cechy psychofizyczne rzadziej występujące w zawodzie, które wykonuje stosunkowo mała grupa pracowników wyspecjalizowanych w dość wąskiej działalności w ramach zawodu. Rysunek 3 przedstawia zasięg poszczególnych rodzajów kwalifikacji zawodowych.

W Krajowym Standardzie Kwalifikacji Zawodowych zdefiniowano **pięć poziomów kwalifikacji**. Uporządkowanie kwalifikacji zawodowych według poziomów ma na celu ukazanie złożoności pracy, stopnia trudności i ponoszonej odpowiedzialności. Zasadą było niemieszanie ze sobą dwóch kwestii: wykształcenia towarzyszącego zdobywaniu kwalifikacji zawodowych oraz umiejętności wymaganych do wykonywania pracy na typowych stanowiskach pracy w zakładach pracy. Przyjęto nadrzędność wymagań stawianych pracownikom na stanowiskach pracy nad wymaganiami określonymi w podstawach programowych kształcenia w zawodzie i wynikającymi z nich wymaganiami programów nauczania oraz wymaganiami zewnętrznych egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe.



Rys. 3. Zasięg rodzajów kwalifikacji zawodowych

Na **poziomie pierwszym** umieszcza się umiejętności towarzyszące pracom prostym, rutynowym, wykonywanym pod kierunkiem i pod kontrolą przełożonego. Najczęściej jest to praca wykonywana indywidualnie. Do wykonywania pracy na poziomie pierwszym wystarcza przyuczenie. Osoba wykonująca pracę ponosi za nią indywidualną odpowiedzialność za działania zawinione.

Poziom drugi wymaga samodzielności i samokontroli przy wykonywaniu typowych zadań zawodowych. Pracownik potrafi pracować w zespole pod nadzorem kierownika zespołu. Ponosi indywidualną odpowiedzialność za działania zawinione.

Na poziomie trzecim kwalifikacji zawodowych pracuje pracownik, który wykonuje złożone zadania zawodowe. Złożoność zadań generuje konieczność posiadania umiejętności rozwiązywania nietypowych problemów towarzyszących pracy. Pracownik potrafi kierować małym, kilku- lub kilkunastoosobowym zespołem pracowników. Ponosi odpowiedzialność zarówno za skutki własnych działań, jak i za działania kierowanego przez siebie zespołu.

Poziom czwarty wymaga od pracownika umiejętności wykonywania wielu różnorodnych, często skomplikowanych i problemowych zadań zawodowych. Zadania te mają charakter techniczny, organizacyjny i specjalistyczny oraz wymagają samodzielności powiązanej z poczuciem ponoszenia wysokiej osobistej odpowiedzialności. Pracownik musi potrafić kierować zespołami średniej i dużej liczebności, od kilkunastu do kilkudziesięciu osób, podzielonymi na podzespoły.

Poziom piąty reprezentują pracownicy, którzy kierują organizacjami i podejmują decyzje o znaczeniu strategicznym. Potrafią diagnozować, analizować i prognozować złożoną sytuację gospodarczą i ekonomiczną oraz wdrażać swoje pomysły do praktyki organizacyjnej i gospodarczej. Są w pełni samodzielni, działający w sytuacjach przeważnie problemowych, ponoszący odpowiedzialność i ryzyko wynikające z podejmowanych decyzji i działań. Pracownicy ci ponoszą także odpowiedzialność za bezpieczeństwo i rozwój zawodowy podległych im osób i całej organizacji.

1. Podstawy prawne wykonywania zawodu¹

- Ustawa z 26 października 1995 r. o pobieraniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. z 1995 r. Nr 138, poz. 682).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej w zakładach opieki zdrowotnej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. Nr 247, poz. 1819).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002 r. w sprawie wykazu chorób zawodowych, szczegółowych zasad postępowania w sprawach zgłaszania podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych oraz podmiotów właściwych w tych sprawach (Dz. U. z 2002 r. Nr 132, poz. 1115).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2005 r. w sprawie Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobieganiu Zakażeniom HIV (Dz. U. Nr 189, poz. 1590).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2003 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestrów zachorowań na choroby zakaźne i dodatnich wyników badań laboratoryjnych oraz sporządzania raportów o zarejestrowanych przypadkach (Dz. U. Nr 90, poz. 854 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 lipca 2006 r. w sprawie wykazu prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby (Dz. U. Nr 133, poz. 939).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 listopada 2005 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy oraz szczepień ochronnych wskazanych do wykonania pracownikom podejmującym pracę lub zatrudnionym na tych stanowiskach (Dz. U. Nr 250, poz. 2113).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 lipca 2006 r. w sprawie wykazu czynników chorobotwórczych oraz stanów chorobowych spowodowanych tymi czynnikami, którymi zakażenie wyklucza wykonywanie niektórych prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby (Dz. U. Nr 132, poz. 928).

UWAGA: Pozostałe akty prawne identyczne z wykazem zamieszczonym w standardzie kwalifikacji zawodowych dla zawodu pielęgniarka (224101) (załącznik).

2. Syntetyczny opis zawodu

Pielęgniarka specjalista pielęgniarstwa nefrologicznego jest osobą, która posiada wykształcenie pielęgniarckie, prawo wykonywania zawodu oraz specjalizację w dziedzinie pielęgniarstwa nefrologicznego zdobytą w ramach kształcenia podyplomowego.

¹ Stan prawny na dzień 30 czerwca 2007 r.

Specjalizacja pozwala na uzyskanie przez pielęgniarkę kwalifikacji pozwalających na samodzielne udzielanie specjalistycznych świadczeń pielęgnacyjnych, zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych, rehabilitacyjnych oraz promocji zdrowia w odniesieniu do pacjenta nefrologicznego i jego rodziny.

Pielęgniarka specjalista pielęgniarstwa nefrologicznego jest przygotowana do sprawowania profesjonalnej opieki nad pacjentem w poradni nefrologicznej, transplantacyjnej, oddziałach nefrologicznych, stacjach dializ wewnątrz i zewnątrzustrojowych oraz ośrodkach transplantacji nerek. Przygotowana jest również do pełnienia roli doradcy i konsultanta w rozwiązywaniu trudnych problemów pielęgnacyjnych, uczestnictwa w procesie adaptacji społeczno-zawodowej pielęgniarek podejmujących pracę w wyżej wymienionych placówkach.

Specjalista w dziedzinie pielęgniarstwa nefrologicznego powinna ocenić stan pacjenta nefrologicznego z uwzględnieniem funkcji układów i stanu psychicznego, rozpoznać problemy i powikłania leczenia pacjentów nefrologicznych. Powinna również rozpoznać stany zagrożenia życia w przebiegu leczenia nerkozastępczego i podjąć działania ratownicze. Pielęgniarka specjalista pielęgniarstwa nefrologicznego powinna również określić priorytety opieki względem pacjenta nefrologicznego leczonego zachowawczo i nerkozastępczo oraz współuczestniczyć w tworzeniu i realizacji programów zdrowotnych w zakresie profilaktyki chorób nerek. Niezwykle istotnym elementem jej pracy jest edukacja i reedukacja pacjenta leczonego zachowawczo i nerkozastępczo i jego rodziny lub opiekunów.

Pielęgniarka specjalista powinna aktywnie uczestniczyć w pracach naukowo-badawczych w dziedzinie pielęgniarstwa nefrologicznego, jak również organizować i realizować szkolenia w ramach doszkalania wewnątrzzakładowego.

Do jej zadań należy organizacja pracy na stanowisku pielęgniarki nefrologicznej oraz stanowiskach pracy podległego personelu zgodnie z przepisami i zasadami BHP, ergonomii, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.

Istotnym elementem jej pracy jest koordynowanie opieki nieprofesjonalnej, a także współpraca z organizacjami zrzeszającymi pacjentów leczonych nerkozastępczo, z firmami zaopatrującymi pacjentów nefrologicznych w sprzęt niezbędny do zabiegów dializacyjnych oraz rodziną i/lub opiekunem pacjenta nefrologicznego. W ramach pełnionych obowiązków powinna zarządzać jakością opieki nad pacjentem nefrologicznym, oceniać jakość pracy własnej i podległego personelu oraz opracowywać i wdrażać standardy opieki nefrologicznej.

Do ważnych predyspozycji psychofizycznych pielęgniarki specjalistki pielęgniarstwa nefrologicznego należy komunikatywność, spostrzegawczość, koncentracja uwagi, umiejętność współpracy w zespole, zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji. Pielęgniarka specjalistka pielęgniarstwa nefrologicznego powinna wyróżniać się cechami osobowości takimi, jak asertywność, empatia, obowiązkowość, dokładność, zaangażowanie, rzetelność, kreatywność, bezinteresowność, życzliwość i szacunek dla godności człowieka. Pielęgniarkę specjalistkę charakteryzuje wysoki poziom samodzielności i odpowiedzialności zawodowej.

Miejscem pracy pielęgniarki specjalistki pielęgniarstwa nefrologicznego są oddziały nefrologiczne i transplantologiczne szpitali klinicznych oraz specjali-

stycznych, poradnie nefrologiczne, środowiskowo-rodzinne i stacje dializ w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej.

Specjalistka w dziedzinie pielęgniarstwa nefrologicznego pracuje w interdyscyplinarnym zespole terapeutycznym, który tworzą: lekarz, pielęgniarka, psycholog, dietetyk, rehabilitant, pracownik socjalny, stanowiący zespół ludzi o różnicowanym poziomie wykształcenia.

Czas pracy pielęgniarki specjalistki w dziedzinie pielęgniarstwa nefrologicznego przy pięciodniowym tygodniu pracy wynosi 7 godzin 35 minut na dobę i ma charakter pracy zmianowej. Rozkład czasu pracy określony jest przez regulamin pracy ustalany przez pracodawcę w porozumieniu z organizacją związkową.

Wiele stanowisk pracy obciążonych jest szczególnie uciążliwymi warunkami jej wykonywania. W szczególności pielęgniarka specjalista narażona jest na ryzyko zakażenia, stres, hałas, kontakt ze środkami chemicznymi.

Autorytet zawodowy pielęgniarki specjalistki w dziedzinie pielęgniarstwa nefrologicznego budowany jest na posiadanej przez nią specjalistycznej wiedzy i umiejętnościach, doświadczeniu zawodowym oraz predyspozycjach psychofizycznych.

3. Stanowiska pracy

Tabela 1. Przyporządkowanie stanowisk pracy do poziomów kwalifikacji zawodowych

Poziom kwalifikacji zawodowych	Typowe stanowiska pracy	UWAGI
1	*)	
2	*)	
3	*)	
4	– Pielęgniarka oddziałowa. – Zastępca pielęgniarki oddziałowej. – Pielęgniarka koordynująca. – Pielęgniarka edukator. – Pielęgniarka dializacyjna. – Pielęgniarka specjalista pielęgniarstwa nefrologicznego.	

*) Nie zidentyfikowano w badaniach.

4. Zadania zawodowe

- Z-1. Organizowanie i planowanie opieki nad pacjentem nefrologicznym.
- Z-2. Organizowanie pracy na stanowisku własnym oraz na stanowiskach pracy podległego personelu zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy, ergonomii, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.
- Z-3. Organizowanie środowiska terapeutycznego nad pacjentem nefrologicznym.

- Z-4. Modyfikowanie opieki pielęgniarskiej nad pacjentem nefrologicznym leczonym zachowawczo i nerkozastępczo.
- Z-5. Opieka nad pacjentem leczonym metodą dializy wewnątrz- i zewnątrzustrojowej (CADO, ADO, HD).
- Z-6. Opieka nad pacjentem leczonym technikami ciągłymi (hemofiltracji, hemodiafiltracji).
- Z-7. Opieka nad pacjentem po przeszczepie nerki.
- Z-8. Przygotowywanie pacjenta nefrologicznego do samoopieki.
- Z-9. Ocena zdrowia i badanie fizykalne pacjenta nefrologicznego.
- Z-10. Współpraca pielęgniarki nefrologicznej z członkami zespołu terapeutycznego (lekarzem nefrologiem, psychologiem, rehabilitantem, dietetykiem) w procesie diagnozowania i leczenia chorób nerek oraz pielęgnowania i rehabilitacji w chorobach nerek i leczeniu nerkozastępczym.
- Z-11. Koordynowanie opieki nieprofesjonalnej oraz współpraca z rodziną lub opiekunami pacjenta nefrologicznego.
- Z-12. Współpraca z organizacjami zrzeszającymi pacjentów leczonych nerkozastępczo.
- Z-13. Współpraca z firmami zaopatrującymi pacjentów w sprzęt niezbędny do zabiegów dializacyjnych.
- Z-14. Zarządzanie jakością opieki nad pacjentem nefrologicznym, w tym kontrola i ocena jakości pracy własnej i podległego personelu.
- Z-15. Dokumentowanie realizacji świadczeń zdrowotnych na rzecz pacjenta nefrologicznego.
- Z-16. Uczestniczenie w badaniach naukowych w nefrologii i transplantologii oraz wykorzystywanie wyników w działalności praktycznej.
- Z-17. Uczestniczenie w badaniach naukowych w dziedzinie pielęgniarstwa nefrologicznego oraz wykorzystanie wyników badań w działalności praktycznej.

5. Składowe kwalifikacji zawodowych

- K-1. Prowadzenie edukacji zdrowotnej.
- K-2. Pielęgnowanie człowieka.
- K-3. Organizowanie opieki pielęgniarskiej.
- K-4. Stosowanie procedur zapewniania jakości opieki pielęgniarskiej.
- K-5. Podejmowanie współpracy w zespole terapeutycznym.
- K-6. Udzielanie pomocy medycznej w stanach zagrożenia życia.
- K-7. Prowadzenie badań naukowych w pielęgniarstwie nefrologicznym.

6. Korelacja między zadaniami zawodowymi a składowymi kwalifikacji zawodowych

Tabela 2. Korelacja między zadaniami zawodowymi a składowymi kwalifikacji zawodowych

Zadania zawodowe	Składowe kwalifikacji zawodowych						
	K-1	K-2	K-3	K-4	K-5	K-6	K-7
Z-1			X				
Z-2			X				
Z-3			X				
Z-4			X				
Z-5		X				X	
Z-6		X				X	
Z-7		X				X	
Z-8	X						
Z-9		X					
Z-10					X		
Z-11					X		
Z-12					X		
Z-13					X		
Z-14				X			
Z-15				X			
Z-16				X			
Z-17							X

7. Kwalifikacje ponadzawodowe

- Zestaw kwalifikacji identyczny z wykazem zamieszczonym w standardzie kwalifikacji zawodowych dla zawodu pielęgniarka (224101) (załącznik).

8. Specyfikacja kwalifikacji ogólnozawodowych, podstawowych i specjalistycznych dla zawodu

UWAGA: Kwalifikacje na poziomie wyższym zawierają kwalifikacje z poziomów niższych.

POZIOM 1

- Nie zidentyfikowano.

POZIOM 2

- *Nie zidentyfikowano*

POZIOM 3

- *Zestaw kwalifikacji identyczny z wykazem zamieszczonym w standardzie kwalifikacji zawodowych dla zawodu pielęgniarstwa (224101) (załącznik).*

POZIOM 4

Kwalifikacje ogólnozawodowe

- *Zestaw kwalifikacji identyczny z wykazem zamieszczonym w standardzie kwalifikacji zawodowych dla zawodu pielęgniarstwa (224101) (załącznik).*

Kwalifikacje podstawowe dla zawodu

- *Zestaw kwalifikacji identyczny z wykazem zamieszczonym w standardzie kwalifikacji zawodowych dla zawodu pielęgniarstwa (224101) (załącznik).*

Kwalifikacje specjalistyczne dla zawodu

Umiejętności

- *Dokonuje zapotrzebowania na sprzęt medyczny, materiały opatrunkowe (K-3).*
- *Koordynuje opiekę nad pacjentem nefrologicznym (K-3, K-5).*
- *Podejmuje decyzje organizacyjne w sytuacjach problemowych i konfliktowych w ramach swoich uprawnień (K-3, K-5).*
- *Organizuje stanowisko pracy pielęgniarek z uwzględnieniem obowiązujących przepisów (K-5).*
- *Przygotowuje miesięczne i bieżące harmonogramy pracy (K-3).*
- *Ocenia przebieg wykonanej pracy (K-3).*
- *Kieruje podległym personelem w zakresie realizacji opieki (K-3, K-5).*
- *Doskonali metody pracy własnej i członków zespołu (K-3, K-5).*
- *Przydziela zadania zgodnie z uprawnieniami (K-3, K-5).*
- *Organizuje warunki środowiska niezbędne do świadczenia opieki pielęgniarstwa nad pacjentem nefrologicznym (K-3).*

- Kreuje środowisko społeczne chorego w oddziale nefrologicznym, ośrodku dializ i ośrodku transplantologicznym (K-5).
- Ułatwia kontakt z rodziną, opiekunami (K-5).
- Koordynuje opiekę szpitalną (K-3, K-5).
- Zapewnia bezpieczne otoczenie chorego nefrologicznego (K-2, K-3, K-5).
- Zapewnia pacjentowi nefrologicznemu ochronę przed urazami (K-2, K-4, K-5).
- Nadzoruje stan higieny otoczenia chorego nefrologicznego (K-3, K-4).
- Zapewnia prawidłowe warunki pobytu chorego w oddziale nefrologicznym, ośrodku dializ, ośrodku transplantologii (K-2, K-3, K-4, K-5).
- Gwarantuje bezpieczeństwo psychospołeczne pacjentowi nefrologicznemu i/lub jego rodzinie (K-2, K-3, K-4, K-5).
- Organizuje warunki do realizacji terapii zajęciowej i rekreacji w oddziale nefrologicznym i ośrodku dializ (K-3, K-5).
- Organizuje zasoby ludzkie i materialne niezbędne do prowadzenia działań edukacyjnych (K-3, K-4, K-5).
- Organizuje dostępność sprzętu medycznego i materiałów opatrunkowych oraz sprzętu do przemieszczania się (K-4, K-5).
- Określa czynniki zagrożenia tkwiące w środowisku szpitalnym, domowym, środowisku lokalnym (K-2).
- Podejmuje decyzje organizacyjne w sytuacjach problemowych, konfliktach w ramach swoich uprawnień (K-3).
- Przygotowuje pacjenta i/lub rodzinę to leczenia nerkozastępczego (K-1, K-2, K-4, K-5).
- Asystuje podczas zabiegów wykonywanych u pacjenta nefrologicznego (implantacji cewnika Tenckhoffa, wkłucie centralne) (K-5).
- Wykonuje dializę metodą CADO, ADO i HD (K-2).
- Ocenia funkcjonowanie przetoki tętniczo-żylniej, drożność cewnika otrzewnowego, tymczasowego i permanentnego dostępu naczyniowego oraz cewnika „głębokiego” do podawania leków (K-2).
- Opiekuje się pacjentem z nefropatią cukrzycową (K-2).
- Rozpoznaje problemy pacjentów nefrologicznych (K-2).
- Rozpoznaje wczesne i późne powikłania leczenia pacjenta nefrologicznego (K-2).
- Analizuje powikłania wynikające z leczenia CADO, ADO i HD (K-2).
- Komunikuje się z pacjentem nefrologicznym i jego rodziną (K-2).
- Pielęgniuje dostęp naczyniowy czasowy i stały do wykonania dializy u pacjenta nefrologicznego (K-2, K-4).
- Współpracuje z przedstawicielami firm zaopatrującymi pacjentów w sprzęt niezbędny do zabiegów dializacyjnych zgodnie z przyjętymi zasadami (K-5).
- Zapobiega zakażeniom przenoszonym drogą krwi u pacjenta nefrologicznego (K-3, K-4).
- Przeprowadza badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta (K-2).

- Dokonuje analizy dolegliwości i problemów zgłaszanych przez pacjenta nefrologicznego (K-2).
- Ocenia i analizuje objawy oraz dolegliwości ze strony poszczególnych układów i narządów pacjenta nefrologicznego (K-2).
- Przygotowuje i/lub nadzoruje przygotowanie pacjenta nefrologicznego do badań diagnostycznych (K-1, K-2).
- Interpretuje badania diagnostyczne (K-2).
- Ocenia stan zagrożenia życia pacjenta leczonego nefrologicznie (K-2).
- Ocenia stan zdrowia organizmu jako całości ze szczególnym uwzględnieniem narządów i układów dotkniętych chorobą lub jej powikłaniami (K-2).
- Formułuje diagnozę pielęgniarstwa w oparciu o rozpoznany stan zdrowia (K-2).
- Monitoruje stan pacjenta dializowanego (K-2).
- Prowadzi kontrolę gospodarki wodno-elektrolitowej (K-2).
- Rozpoznaje problemy i powikłania wynikających z przeszczepiania nerek (K-2).
- Zapobiega powikłaniom poddializacyjnym i po przeszczepie nerki (K-2, K-3, K-4).
- Współuczestniczy w leczeniu immunosupresyjnym (K-5).
- Zmienia opatrunki w okolicy ujścia cewnika Tenckhoffa, w miejscu wyłonięcia przetoki tętniczo-żylniej, w miejscu założenia wkłucia centralnego do hemodializy (K-2).
- Edukuje pacjenta w zakresie postępowania po przeszczepie nerki (K-1).
- Uczestniczy w rozpoznawaniu, planowaniu, realizacji i ocenie opieki nad pacjentem nefrologicznym (K-2, K-3).
- Uczestniczy w ustalaniu priorytetów opieki nad pacjentem nefrologicznym (K-3, K-4).
- Wykonuje i interpretuje zapis krzywej EKG (K-2).
- Przygotowuje do badań diagnostycznych i zabiegów inwazyjnych w chorobach nerek (K-1, K-2, K-4).
- Monitoruje stan chorego nefrologicznego na wszystkich etapach leczenia (K-2).
- Skutecznie komunikuje się z członkami zespołu terapeutycznego i/lub rodziną chorego nefrologicznego (K-5).
- Edukuje rodzinę/opiekunów w zakresie opieki nad pacjentem nefrologicznym (K-1).
- Edukuje pacjenta, rodzinę i/lub opiekunów w zakresie żywienia w chorobach nerek (K-1).
- Prowadzi edukację przygotowującą pacjenta do samoopieki (K-1).
- Współpracuje w interdyscyplinarnym zespole terapeutycznym (K-5).
- Motywuje pacjenta do przynależności do organizacji zrzeszających pacjentów nefrologicznych (K-2).
- Nawiązuje kontakty z przedstawicielami tych organizacji (K-5).
- Uczestniczy w określaniu wizji i misji oddziału nefrologicznego (K-3, K-5).

- Tworzy programy poprawy jakości opieki nefrologicznej (K-3, K-5).
- Identyfikuje czynniki utrudniające osiąganie wysokiej jakości opieki nefrologicznej (K-3, K-4).
- Opracowuje i wdraża standardy opieki nefrologicznej (K-3, K-4).
- Ocenia jakość opieki pielęgniarskiej świadczonej na rzecz pacjenta nefrologicznego i/lub jego rodziny (K-4).
- Planuje obsady pielęgniarek na stanowiskach pracy (K-3).
- Dokonuje zmian organizacyjnych w doskonaleniu jakości opieki nefrologicznej (K-3, K-4).
- Monitoruje jakość świadczonej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem nefrologicznym (K-4).
- Uczestniczy w opracowywaniu procedur zapewnienia jakości usług nefrologicznych (K-4, K-5).
- Prowadzi proces pielęgnowania pacjenta nefrologicznego (K-2).
- Prowadzi dokumentację zakażeń szpitalnych (K-4).
- Prowadzi rejestrację leków (K-4).
- Uczestniczy w prowadzonych badaniach naukowych w zakresie swoich uprawnień (K-7).
- Współpracuje z interdyscyplinarną grupą badaczy (K-7).
- Dostarcza naukowego uzasadnienia dla świadczonej opieki pielęgniarskiej (K-7).

Wiadomości

- Diagnostyka chorób nerek (K-1, K-2, K-3).
- Wskazania do leczenia nerkozastępczego (K-1, K-3).
- Kryteria podziału metod leczenia pacjenta nefrologicznego (K-1, K-3).
- Specyfika pracy pielęgniarki z pacjentem nefrologicznym (K-2, K-3).
- Jakość życia pacjenta nefrologicznego (K-1, K-2, K-3).
- Działalność poradni nefrologicznej (K-1, K-3).
- Fizjologia i patologia nerek (K-1, K-2).
- Etapy organizowania stanowiska pracy (K-3, K-4, K-5).
- Rozwiązywanie problemów organizacyjnych (K-3, K-5).
- Zasady liczenia kosztów w opiece zdrowotnej (K-3, K-4).
- Zarządzanie zmianą (K-3).
- Zarządzanie konfliktem (K-5).
- Motywowanie pracowników (K-3, K-5).
- Proces pracy (K-3, K-4, K-5).
- Przepisy prawne w ochronie zdrowia, wykonywania zawodu pielęgniarki nefrologicznej, prawa pracy (K-3, K-4).
- Zasady pracy zespołowej (K-5).
- Obciążenia psychiczne i fizyczne na stanowisku pracy (K-3, K-4).

- Ocena jakości pracy (K-4).
- Struktura i więzi organizacyjne (K-4, K-5).
- Zalecenia epidemiologiczne (K-4).
- Stres w pracy pielęgniarki nefrologicznej (K-3).
- Systemy organizacji zakładów opieki zdrowotnej w Polsce (K-3, K-4).
- Systemy organizacji ośrodków dializacyjnych i ośrodków transplantologicznych (K-3, K-4).
- Zasady funkcjonowania placówek ochrony zdrowia (K-3, K-4).
- Finansowanie świadczeń zdrowotnych z zakresu nefrologii, dializoterapii i transplantacji nerek (K-3, K-4).
- Karta Praw Pacjenta Nefrologicznego (K-2, K-3, K-4).
- Odpowiedzialność pielęgniarki nefrologicznej (K-1, K-2, K-4, K-6).
- Zasady realizacji opieki szpitalnej (K-3, K-4).
- Kompetencje pielęgniarki nefrologicznej (K-3, K-4).
- Zasady i metody edukacji pacjenta nefrologicznego (dializowanego) po przeszczepie nerki (K-1).
- Rodzaje metod dializacyjnych (K-1, K-2).
- Rodzaje dostępu naczyniowego (K-1, K-2).
- Rodzaje wkłuc centralnych (K-1, K-2).
- Techniki nakłuwania przetok tętniczo-żylnych (K-1, K-2).
- Powikłania leczenia nerkozastępczego (CADO, ADO i HD) (K-1, K-2, K-6).
- Zapobieganie powikłaniom dializoterapii wewnątrz i pozaustrojowej (K-1, K-2).
- Postępowanie w przypadku wystąpienia powikłań CADO, ADO i HD (K-1, K-2, K-6).
- Gospodarka wodno-elektrolitowa (K-1, K-2).
- Metody postępowania z cewnikiem dializacyjnym (Tenckhoffa), przetoką tętniczo-żylną (K-1, K-2).
- Kliniczne podstawy leczenia pacjentów z nefropatią cukrzycową (K-1, K-2, K-3).
- Sposoby pielęgnacji cewnika otrzewnowego (K-1, K-2).
- Zasady aseptyki i antyseptyki (K-1, K-2, K-4).
- Dieta pacjenta nefrologicznego (K-1, K-2, K-5).
- Problemy zdrowotne pacjenta nefrologicznego (K-2, K-3).
- Diagnostyka laboratoryjna, obrazowa i elektrodiagnostyka (K-2, K-4, K-5).
- Interpretacja zapisu elektrokardiograficznego i rozpoznawanie stanów zagrożenia życia (K-2).
- Analiza i interpretacja wyników przeprowadzonego badania przedmiotowego, podmiotowego oraz badań dodatkowych (K-2).
- Stany zagrożenia życia, w tym wynikające ze specyficznej sytuacji pacjenta nefrologicznego (K-1, K-2, K-3).

- Standard postępowania w stanach nagłych (K-4, K-6).
- Zasady przygotowania pacjenta do przeszczepu nerki (K-1, K-2, K-3, K-4).
- Problemy i powikłania po transplantacji nerki (K-1, K-2, K-3).
- Zasady diety i zakres aktywności pacjenta po przeszczepie nerki (K-1, K-2, K-5).
- Leki immunosupresyjne – zasady ich podawania, objawy uboczne (K-1, K-2).
- Socjologia medycyny (K-3, K-5).
- Praca w zespole terapeutycznym (K-3, K-5).
- Psychologia medycyny (K-3, K-5).
- Komunikacja interpersonalna (K-2, K-5).
- Komunikacja w zespole terapeutycznym (K-5).
- Badanie przedmiotowe i podmiotowe (K-2).
- Metody leczenia nieinwazyjnego i inwazyjnego w chorobach nerek (K-1, K-2, K-3).
- Technika wykonania EKG i interpretacja zapisu (K-2).
- Rehabilitacja w chorobach nerek (K-1, K-2, K-3, K-5).
- Aparatura i sprzęt stosowane w diagnostyce i leczeniu chorób nerek (K-3, K-4).
- Farmakoterapia w nefrologii (K-1, K-2, K-4).
- Psychoterapia w nefrologii (K-1, K-2, K-5).
- Zasady podawania leków (K-1, K-2, K-4).
- Techniki przemieszczania pacjentów (K-2, K-3).
- Zakażenia szpitalne (K-3, K-4, K-5).
- Zasady współpracy w zespole (K-3, K-5).
- Zasady prawidłowej komunikacji (K-2, K-5).
- Opieka nieprofesjonalna (K-3, K-5).
- Ocena możliwości opiekuńczych osób ze środowiska pacjenta nefrologicznego (K-2, K-3).
- Organizacje zrzeszające pacjentów leczonych nerkozastępczo (K-1, K-3, K-5).
- Cele i założenia funkcjonowania organizacji (K-3, K-4).
- Kryteria przynależności do organizacji (K-1, K-3, K-4, K-5).
- Zasady współpracy z firmami zaopatrującymi w sprzęt do leczenia nerkozastępczego (K-3, K-5).
- Zarządzanie strategiczne (K-3, K-4, K-5).
- Kontrola i ocena (K-3, K-4).
- Zarządzanie jakością w pielęgniarstwie nefrologicznym (K-3, K-4).
- Obsada kadrowa – minimum kadrowe na wybranych stanowiskach pracy w opiece nefrologicznej (K-3, K-4).
- Metodologia tworzenia standardów i procedur (K-3).
- Pomiary jakości opieki (K-4).
- Monitoring usług medycznych (K-3, K-4).
- Akty prawne i inne regulacje w zakresie świadczeń pielęgniarstwa (K-3).

- Wywiad pielęgniarstwa (K-3).
- Wzory dokumentacji (K-3, K-4).
- Zasady gromadzenia danych (K-3, K-4).
- Zasady prowadzenia dokumentacji (K-3, K-4).
- Znaczenie dokumentowania świadczeń zdrowotnych (K-3, K-4).
- Metodologia badań naukowych (K-7).
- Współczesne kierunki badań naukowych (K-7).

Cechy psychofizyczne

- Czujność (K-2, K-6).
- Refleks (K-2, K-6).
- Spostrzegawczość (K-1, K-2, K-3).
- Sprawność manualna (K-2, K-4, K-6).
- Koncentracja uwagi (K-1, K-2, K-4, K-6).
- Zdolność współpracy w zespole (K-3, K-5).
- Zdolności analityczne (K-2, K-3, K-6).
- Zdolność nawiązywania kontaktów (K-1, K-2, K-3, K-5).
- Zdolność przekonywania i negocjowania (K-1, K-2, K-3, K-5).
- Dokładność (K-4).
- Gotowość do wprowadzania zmian (K-3).
- Kreatywność (K-3).
- Odporność emocjonalna i zrównoważenie (K-1, K-2, K-6).
- Odpowiedzialność (K-1, K-2, K-3, K-4, K-6).

UWAGA: Pozostałe kwalifikacje identyczne z wykazem zamieszczonym w standardzie kwalifikacji zawodowych dla zawodu pielęgniarstwa (224101) (załącznik).

POZIOM 5

- *Zestaw kwalifikacji identyczny z wykazem zamieszczonym w standardzie kwalifikacji zawodowych dla zawodu pielęgniarstwa (224101) (załącznik).*

Załącznik

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
Departament Rynku Pracy



Europejski Fundusz Społeczny
SPO ROZWÓJ ZASOBÓW LUDZKICH



KRAJOWY STANDARD
KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Pielęgniarka
(224101)

Specjaliści



Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego



Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich, projekt „Opracowanie i upowszechnienie krajowych standardów kwalifikacji zawodowych”.

KRAJOWY STANDARD KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

Pielęgniarka (224101)

Autorzy

- **mgr Maria Brzezińska**
Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych, Katowice
- **dr n. hum. Maria Kózka**
Instytut Pielęgniarstwa, Wydział Ochrony Zdrowia Collegium Medicum
Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków

Konsultant ds. metodologii

- **dr inż. Ireneusz Woźniak**
Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom

Recenzenci

- **dr hab. n. med. Helena Lenartowicz**
Instytut Pielęgniarstwa, Wydział Ochrony Zdrowia Collegium Medicum
Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków
- **dr hab. n. hum. Irena Wrońska, prof.**
Wydział Pielęgniarstwa i Nauk o Zdrowiu Akademii Medycznej, Lublin

Ewaluatorzy zewnętrzni

- **Ilona Tułodziecka**
Prezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych, Warszawa
- **dr n. biol. Grażyna Kruk-Kupiec**
Konsultant Krajowy w Dziedzinie Pielęgniarstwa
- **mgr Grażyna Osicka**
Dyrektor Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej

Aktualizacja: dr n. hum. Maria Kózka; wrzesień 2007 r.

© Copyright by Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, 2007

ISBN 83-7204-503-8 [28]



Wydawnictwo Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB
26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. (048) 364-42-41, fax (048) 364-47-65
e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

SPIS TREŚCI

1. Podstawy prawne wykonywania zawodu	26
2. Syntetyczny opis zawodu	30
3. Stanowiska pracy	31
4. Zadania zawodowe	32
5. Składowe kwalifikacji zawodowych.....	33
6. Korelacja między zadaniami zawodowymi a składowymi kwalifikacji zawodowych	33
7. Kwalifikacje ponadzawodowe	34
8. Specyfikacja kwalifikacji ogólnozawodowych, podstawowych i specjalistycznych dla zawodu	36

1. Podstawy prawne wykonywania zawodu¹

- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tj. Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 122, poz. 851).
- Ustawa z dnia 19 kwietnia 1991 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. z 1991 r. Nr 41, poz. 178, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 r. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 57, poz. 602 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (tj. Dz. U. z 2004 r. Nr 125, poz. 1317 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o publicznej służbie krwi (Dz. U. z 1997 r. Nr 106, poz. 681, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o chorobach zakaźnych i zakażeniach (Dz. U. Nr 126, poz. 1384 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 17 czerwca 1992 r. w sprawie trybu postępowania dotyczącego stwierdzenia prawa wykonywania zawodu pielęgniarki i zawodu położnej oraz sposób prowadzenia rejestru pielęgniarek i rejestru położnych (Dz. U. z 1992 r. Nr 52, poz. 248 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 19 stycznia 1993 r. w sprawie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek i położnych (Dz. U. z 1993 r. Nr 9, poz. 45).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 19 czerwca 1996 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy przygotowywaniu, podawaniu i przechowywaniu leków cytostatycznych w zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 1996 r. Nr 80, poz. 376 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 11 czerwca 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu orzekania o niezdolności do wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej oraz szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach zawieszania prawa wykonywania zawodu albo ograni-

¹ Stan prawny na dzień 15 września 2007 r.

- czenia wykonywania określonych czynności zawodowych (Dz. U. z 1997 r. Nr 73, poz. 465).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 2 września 1997 r. w sprawie zakresu i rodzajów świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych, wykonywanych przez pielęgniarkę samodzielnie, bez zlecenia lekarskiego, oraz zakresu i rodzajów takich świadczeń wykonywanych przez położną samodzielnie (Dz. U. z 1997 r. Nr 116, poz. 750).
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 15 września 1997 r. w sprawie zadań służby medycyny pracy, których wykonywanie przez pielęgniarkę wymaga posiadania dodatkowych kwalifikacji, rodzaju i trybu uzyskiwania tych kwalifikacji oraz rodzajów dokumentów potwierdzających ich posiadanie (Dz. U. z 1997 r. Nr 124, poz. 796).
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 15 września 1997 r. w sprawie rodzajów dokumentacji medycznej służby medycyny pracy oraz sposób jej prowadzenia i przechowywania (Dz. U. z 1997 r. Nr 120, poz. 768).
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 19 sierpnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad przeprowadzania konkursu na niektóre stanowiska kierownicze w publicznych zakładach opieki zdrowotnej, składu komisji konkursowej oraz ramowego regulaminu przeprowadzania konkursu (Dz. U. z 1998 r. Nr 115, poz. 749, z późn. zm.).
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 1999 r. w sprawie kwalifikacji wymaganych od pracowników na poszczególnych rodzajach stanowisk pracy w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 30, poz. 300).
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 3 listopada 1999 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o prawie wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej i wzoru zaświadczenia o ograniczonym prawie wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 97, poz. 1137).
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 1999 r. w sprawie sposobu ustalania minimalnych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych w zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 111, poz. 1314).
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2000 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać osoby na stanowiskach kierowniczych w zakładach opieki zdrowotnej określonego rodzaju (Dz. U. z 2000 r. Nr 44, poz. 520, z późn. zm.).
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2000 r. w sprawie stażu podyplomowego pielęgniarek i położnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 69, poz. 815).
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2001 r. w sprawie zgłaszania podjęcia lub zakończenia działalności lekarza lub pielęgniarki wykonujących zadania z zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracującymi oraz tryb przekazywania tych zgłoszeń (Dz. U. z 2001 r. Nr 97, poz. 1064).
 - Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 kwietnia 2002 r. w sprawie standardów kształcenia pielęgniarek i położnych w szkołach wyższych i wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 55, poz. 499).

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 maja 2002 r. w sprawie szpitalnego oddziału ratunkowego (Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 687 z późn. zm).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 lipca 2002 r. w sprawie wykazu chorób zawodowych, szczegółowych zasad postępowania w sprawach zgłaszania podejrzenia, rozpoznawania i stwierdzania chorób zawodowych oraz podmiotów właściwych w tych sprawach (Dz. U. Nr 132, poz. 1115).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie sposobu dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób (Dz. U. Nr 132, poz. 1121).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 października 2002 r. w sprawie konsultantów krajowych i wojewódzkich (Dz. U. z 2002 r. Nr 188, poz. 1582 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wykazu produktów leczniczych, które mogą być doraźnie dostarczane w związku z udzielanym świadczeniem zdrowotnym oraz wykazu produktów leczniczych wchodzących w skład zestawów przeciwwstrząsowych, ratujących życie (Dz. U. Nr 236, poz. 2000).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wykazu obowiązkowych szczepień ochronnych oraz zasad przeprowadzania i dokumentacji szczepień (Dz. U. Nr 237, poz. 2018 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych (Dz. U. Nr 241, poz. 2097 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 marca 2003 w sprawie rodzajów badań lekarskich i laboratoryjnych, którym podlegają kobiety w ciąży i noworodki oraz osoby narażone na zakażenie przez kontakt z osobami zakażonymi, chorymi lub materiałem zakaźnym (Dz. U. Nr 61, poz. 550).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2003 r. w sprawie rodzajów indywidualnej dokumentacji medycznej pacjenta, sposobu jej prowadzenia i przechowywania oraz szczegółowych warunków jej udostępniania przez pielęgniarkę, położną udzielającą świadczeń zdrowotnych (Dz. U. Nr 147, poz. 1437).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 października 2003 r. w sprawie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 197, poz. 1923).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 października 2003 r. w sprawie wykazu dziedzin pielęgniarstwa oraz dziedzin mających zastosowanie w ochronie zdrowia, w których może być prowadzona specjalizacja i kursy kwalifikacyjne, oraz ramowych programów specjalizacji dla pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 197, poz. 1922).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2004 r. w sprawie zakresu świadczeń opieki zdrowotnej, w tym badań przesiewowych, oraz okresów, w których te badania są przeprowadzane (Dz. U. Nr 276, poz. 2740).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. Nr 282, poz. 2814).

- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie szkolenia pielęgniarek i położnych dokonujących przetaczania krwi i jej składników (Dz. U. Nr 38, poz. 363 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 146, poz. 1222).
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 października 2005 r. w sprawie ogólnych warunków o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 197, poz. 1643).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2005 r. w sprawie zakresu zadań lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 214, poz. 1816).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 października 2005 r. w sprawie trybu i sposobu przekazywania preparatów służących przeprowadzaniu obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. Nr 213, poz. 1780).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 listopada 2005 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy oraz szczepień ochronnych wskazanych do wykonania pracownikom podejmującym pracę lub zatrudnionym na tych stanowiskach (Dz. U. Nr 250, poz. 2113).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie wymagań technicznych i sanitarnych dla pomieszczeń, w których można wykonywać praktykę pielęgniarek i położnych, oraz wymagań, jakim powinny odpowiadać urządzenia i sprzęt medyczny umożliwiający udzielanie świadczeń zdrowotnych (Dz. U. Nr 56, poz. 397).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 lipca 2006 r. w sprawie wykazu czynników chorobotwórczych oraz stanów chorobowych spowodowanych tymi czynnikami, którymi zakażenie wyklucza wykonywanie niektórych prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby (Dz. U. Nr 132, poz. 928).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 lipca 2006 r. w sprawie wykazu prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby (Dz. U. Nr 133, poz. 939).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 213, poz. 1568).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie rodzajów i zakresu dokumentacji medycznej w zakładach opieki zdrowotnej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. Nr 247, poz. 1819).

2. Syntetyczny opis zawodu

Wykonywanie zawodu pielęgniarki polega na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, potwierdzone odpowiednimi dokumentami, świadczeń zdrowotnych, a w szczególności świadczeń pielęgnacyjnych, zapobiegawczych, leczniczych, rehabilitacyjnych oraz z zakresu promocji zdrowia.

Świadczenia pielęgniarka wykonuje przede wszystkim poprzez: rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych; rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych; sprawowanie opieki pielęgnacyjnej; realizację zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji; samodzielne udzielanie w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych; edukację zdrowotną.

Za wykonywanie zawodu pielęgniarki przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje uważa się również: nauczanie zawodu pielęgniarki, prowadzenie prac naukowo-badawczych w dziedzinach pielęgniarstwa, kierowanie zespołem pielęgniarek i położnych.

Za ważne predyspozycje pielęgniarki uznano: spostrzegawczość, zdolność logicznego myślenia, odpowiedzialność oraz komunikatywność. Do istotnych cech psychofizycznych zaliczono: rzetelność, szybkość reagowania na zmieniającą się sytuację, podzielność uwagi oraz zdolność współdziałania. Duże znaczenie w tym zawodzie ma kondycja psychofizyczna, odporność na stres oraz sprawność manualna.

Pielęgniarka wykonuje swój zawód w zakładach opieki zdrowotnej (szpitale, przychodnie, poradnie), środowisku nauczania i wychowania (szkoły, placówki wychowawczo-opiekuńcze), domach pomocy społecznej, miejscach zamieszkania i pobytu pacjenta (dom, sanatorium, uzdrowiska), w miejscach wypadków i katastrof (pogotowie ratunkowe) oraz w środowisku pracy ludzi.

Pielęgniarka pracuje w zespole interdyscyplinarnym, w zespole ludzi o zróżnicowanym zakresie zadań, obowiązków i odpowiedzialności zawodowej.

Praca pielęgniarki w większości zakładów ma charakter pracy zmianowej. Czas pracy pielęgniarki uregulowany jest w ustawie o zakładach opieki zdrowotnej, kodeksie pracy, a także zgodnie z umową cywilno-prawną zawartą na realizację świadczeń zdrowotnych (np. z Narodowym Funduszem Zdrowia). Pielęgniarka wykonuje zawód w ramach zatrudnienia na umowę o pracę oraz może podejmować działalność gospodarczą jako samodzielny podmiot (indywidualna i grupowa praktyka pielęgniarstwa). Praca odbywa się w dni powszednie, dni wolne od pracy, niedziele i święta. Pielęgniarska kadra kierownicza jest wybierana w drodze postępowania konkursowego.

Na wielu stanowiskach występują uciążliwości wynikające z warunków pracy, tj. stres, ryzyko zakażenia, wysiłek fizyczny, narażenie na czynniki wywołujące alergię.

Zawód pielęgniarki jest zawodem wolnym i samodzielnym, regulowanym ustawą o zawodzie pielęgniarki i położnej. Wymaga ustawicznego kształcenia podyplomowego.

W zawodzie pielęgniarki można wyróżnić grupy stanowisk związanych z: bezpośrednią opieką nad zdrowym dzieckiem i osobą dorosłą (poradnie dziecka

zdrowego, opieka w środowisku nauczania i wychowania, poradnie ogólne, służba medycyny pracy); bezpośrednią opieką nad człowiekiem chorym w podstawowej opiece zdrowotnej (poradnie, przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej, poradnie specjalistyczne, opieka domowa); bezpośrednią opieką nad człowiekiem chorym w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (oddziały szpitalne w różnych dziedzinach medycyny, szpitale uzdrowiskowe, uzdrowiska, sanatoria uzdrowiskowe i prewentoria uzdrowiskowe, ambulatoria szpitalne, szpitalne oddziały ratunkowe, zespoły ratownictwa medycznego, domy pomocy społecznej, zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze i zakłady opiekuńczo-lecznicze); kierowaniem i pełnieniem nadzoru w zakresie (opieki bezpośredniej, zarządzania zespołem pielęgniar-skim, kontroli jakości opieki); nauczaniem zawodu; badaniami naukowymi w pielęgniarstwie.

Stanowiska związane z kierowaniem i pełnieniem nadzoru wymagają posiadania dodatkowych kwalifikacji z zakresu organizacji i zarządzania (kurs kwalifikacyjny lub specjalizacja). Stanowiska związane z nauczaniem wymagają przygotowania pedagogicznego.

Warunkiem uzyskania uprawnień pielęgniarzki jest ukończenie studiów wyższych I stopnia na kierunku pielęgniarstwo i uzyskanie zaświadczenia o prawie wykonywania zawodu pielęgniarzki wydanego przez Okręgową Radę Pielęgniarek i Położnych właściwą ze względu na miejsce wykonywania zawodu.

Pielęgniarka może uzyskać dodatkowe uprawnienia po ukończeniu specjalizacji, kursów kwalifikacyjnych, specjalistycznych i doszkalających w dziedzinach pielęgniarstwa określonych w przepisach prawnych.

3. Stanowiska pracy

Tabela 1. Przyporządkowanie stanowisk pracy do poziomów kwalifikacji zawodowych

Poziom kwalifikacji zawodowych	Typowe stanowiska pracy	Uwagi
1	*)	
2	*)	
3	– Pielęgniarka.	Dyplom pielęgniarzki lub licencjata pielęgniarstwa.
4	– Pielęgniarka środowiskowa/rodzina¹⁾. – Starsza pielęgniarzka środowiskowa²⁾. – Pielęgniarka służby medycyny pracy²⁾. – Pielęgniarka koordynująca, nadzorująca pracę innych pielęgniarek³⁾. – Starsza pielęgniarzka⁴⁾. – Specjalista⁵⁾. – Pielęgniarka oddziałowa⁶⁾. – Zastępca pielęgniarzki oddziałowej⁶⁾. – Pielęgniarka epidemiologiczna⁷⁾. – Asystent⁸⁾. – Starszy asystent⁹⁾.	¹⁾ Kurs kwalifikacyjny. ²⁾ Kurs kwalifikacyjny i doświadczenie zawodowe. ³⁾ Specjalizacja w dziedzinie pielęgniarstwa/kurs kwalifikacyjny i doświadczenie zawodowe. ⁴⁾ Doświadczenie zawodowe. ⁵⁾ Specjalizacja z dziedziny pielęgniarstwa. ⁶⁾ Specjalizacja/kurs kwalifikacyjny w różnych dziedzinach pielęgniarstwa i doświadczenie zawodowe. ⁷⁾ Specjalizacja/kurs kwalifikacyjny.

Poziom kwalifikacji zawodowych	Typowe stanowiska pracy	Uwagi
		⁸⁾ Magister pielęgniarstwa. ⁹⁾ Magister pielęgniarstwa i specjalizacja w dziedzinach pielęgniarstwa lub inne mające zastosowanie w ochronie zdrowia.
5	– Zastępca dyrektora ds. pielęgniar- skich¹⁰⁾. – Naczelnia pielęgniarek¹⁰⁾. – Przełożona pielęgniarek¹⁰⁾. – Zastępca przełożonej pielęgniarek¹⁰⁾. – Kierownik zakładu pielęgnacyjno- opiekuńczego lub zakładu opiekuń- czo-leczniczego¹¹⁾. – Kierownik sekcji szkolenia średnie- go personelu medycznego w woje- wódzkim ośrodku doskonalenia kadr medycznych¹²⁾. – Koordynator pobierania i przeszczep- iania komórek, tkanek i narzą- dów¹³⁾. – Kierownik żłobka, komórki opiekuń- czo-leczniczej, leczniczo-wychowaw- czej¹⁴⁾. – Kierownik centralnej sterylizacji¹⁵⁾.	¹⁰⁾ Studia wyższe pielęgniarские magister- skie i inne wyższe, mające zastoso- wanie w świadczeniu usług. ¹¹⁾ Studia wyższe pielęgniarские i co najmniej 2 lata stażu pracy w zawo- dzie lub inne wyższe mające zasto- sowanie przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych i co najmniej 3-letni staż pracy w zawodzie. ¹²⁾ Studia wyższe pielęgniarские lub inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działal- ności podstawowej. ¹³⁾ Wyższe medyczne i przeszkolenie specjalistyczne. ¹⁴⁾ Studia wyższe pielęgniarские lub inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działal- ności podstawowej. ¹⁵⁾ Studia wyższe pielęgniarские lub inne wyższe mające zastosowanie przy udzielaniu świadczeń w działal- ności podstawowej.

*) Nie zidentyfikowano w badaniach.

4. Zadania zawodowe

- Z-1. Prowadzenie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej jednostki i grupy spo-
łecznej.
- Z-2. Sprawowanie opieki nad człowiekiem zdrowym w różnych okresach życia.
- Z-3. Udzielanie choremu pomocy w stanie zagrożenia życia.
- Z-4. Zapewnianie opieki człowiekowi choremu/niepełnosprawnemu.
- Z-5. Pomoc lub zastąpienie chorego/niepełnosprawnego w czynnościach życia
codziennego.
- Z-6. Posługiwanie się sprzętem i aparaturą medyczną.
- Z-7. Przygotowywanie chorego do badań diagnostycznych i zabiegów operacyjnych.
- Z-8. Przygotowywanie chorego/niepełnosprawnego i jego rodziny do samoopieki.
- Z-9. Podawanie choremu: tlenu, leków, krwi i środków krwiopochodnych.
- Z-10. Usprawnianie ruchowe chorego/niepełnosprawnego.
- Z-11. Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy.
- Z-12. Organizowanie środowiska opieki szpitalnej i domowej.

- Z-13. Organizowanie środowiska opieki w miejscu pracy i nauki.
 Z-14. Podejmowanie współpracy z członkami zespołu terapeutycznego w procesie zapobiegania, diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania.
 Z-15. Organizowanie opieki pielęgniarstwa.
 Z-16. Wdrażanie wiedzy naukowej do praktyki i identyfikacja obszarów badań w pielęgniarstwie.
 Z-17. Zapewnianie jakości opieki pielęgniarstwa/przestrzeganie procedur.
 Z-18. Uczestniczenie w procesie kształcenia i doskonalenia zawodowego.
 Z-19. Dokumentowanie świadczeń zdrowotnych.

5. Składowe kwalifikacji zawodowych

- K-1. Prowadzenie edukacji zdrowotnej.
 K-2. Pielęgnowanie człowieka.
 K-3. Organizowanie opieki pielęgniarstwa.
 K-4. Stosowanie procedur zapewnienia jakości opieki pielęgniarstwa.
 K-5. Podejmowanie współpracy w zespole terapeutycznym.
 K-6. Udzielanie pomocy medycznej w stanach zagrożenia życia.

6. Korelacja między zadaniami zawodowymi a składowymi kwalifikacji zawodowych

Tabela 2. Korelacja między zadaniami zawodowymi a składowymi kwalifikacji zawodowych

Zadania zawodowe	Składowe kwalifikacji zawodowych					
	K- 1	K-2	K-3	K-4	K-5	K-6
Z-1	X	X	X		X	
Z-2	X	X	X		X	
Z-3		X	X	X	X	X
Z-4	X	X	X	X	X	
Z-5	X	X	X			
Z-6		X	X		X	
Z-7	X	X	X	X	X	
Z-8	X	X			X	
Z-9		X	X	X	X	X
Z-10	X	X			X	
Z-11	X	X	X	X	X	
Z-12		X	X	X	X	
Z-13	X	X	X		X	
Z-14	X	X		X	X	X
Z-15		X	X	X	X	
Z-16	X	X	X	X		
Z-17		X		X		X
Z-18	X	X	X	X		
Z-19	X	X		X	X	X

7. Kwalifikacje ponadzawodowe

UWAGA: Kwalifikacje na poziomie wyższym zawierają kwalifikacje z poziomów niższych.

Tabela 3. Przyporządkowanie kwalifikacji ponadzawodowych do poziomów kwalifikacji

Poziom kwalifikacji zawodowych	Kwalifikacje ponadzawodowe
UMIEJĘTNOŚCI	
1	*)
2	*)
3	– Komunikuje się z ludźmi. – Przystosowuje się do zmian zachodzących w otoczeniu. – Podejmuje samodzielne decyzje. – Przestrzega zasad współżycia społecznego. – Realizuje zadania na własnym stanowisku pracy. – Korzysta z tradycyjnych i elektronicznych baz danych. – Wyszukuje i przetwarza informacje. – Uczestniczy w rozwiązywaniu konfliktów na swoim stanowisku pracy. – Dokonuje samooceny. – Określa własne potrzeby w zakresie rozwoju intelektualnego i zawodowego. – Ustala własne cele doskonalenia zawodowego. – Dokonuje wyboru form i metod doskonalenia zawodowego. – Promuje i utrzymuje wizerunek zawodu. – Radzi sobie ze stresem. – Udziela pomocy przedlekarskiej.
4	– Organizuje stanowisko pracy z uwzględnieniem zasad ergonomii, obowiązujących przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. – Przestrzega podstawowych praw pracodawcy i pracownika. – Planuje pracę własną i podległych pracowników. – Zapewnia warunki do realizacji zadań. – Ocenia przebieg wykonywanej pracy. – Rozwiązuje problemy na swoim stanowisku pracy. – Inicjuje i wprowadza zmiany w obszarze swojego działania. – Motywuje siebie i pracowników do efektywnej pracy. – Doskonali metody pracy własnej i członków zespołu. – Dokonuje oceny pracowników. – Uczestniczy aktywnie w wybranych formach doskonalenia zawodowego.
5	– Bierze udział w tworzeniu misji zakładu i planowaniu zadań zakładu. – Bierze udział w określeniu celów strategicznych zakładu. – Projektuje zmiany na stanowiskach pracy. – Współpracuje z kierownictwem zakładu. – Nadzoruje stan sanitarny zakładu. – Diagnostuje i rozwiązuje problemy organizacyjne zakładu. – Rozwiązuje problemy na stanowiskach pracy. – Akceptuje miesięczne harmonogramy pracy podległych pracowników. – Zabezpiecza obsadę kadrową na stanowiskach pracy. – Prowadzi rekrutację pracowników. – Organizuje spotkania kadry kierowniczej. – Ocenia przebieg wykonywanej pracy na stanowiskach pracy. – Przeprowadza okresowe kontrole. – Przygotowuje narzędzia okresowej oceny pracowników.

Poziom kwalifikacji zawodowych	Kwalifikacje ponadzawodowe
	– Ocenia bezpośrednio podległych pracowników. – Realizuje program motywowania pracowników. – Występuje z wnioskiem awansu, podwyżek, premii do dyrektora zakładu. – Decyduje o obsadzie stanowisk kierowniczych bezpośrednio jej podległych oraz zwalnianiu podległych pracowników. – Opracowuje i koordynuje zakładowy program doskonalenia zawodowego pracowników.
WIADOMOŚCI	
1	*)
2	*)
3	– Techniki komunikowania się. – Zasady współżycia społecznego. – Techniki poszukiwania i przetwarzania informacji. – Zasady kompletowania dokumentów i prowadzenie podstawowych obliczeń. – Stanowisko pracy – organizacja, przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy. – Stres w życiu codziennym – metody radzenia sobie ze stresem. – Doskonalenie zawodowe – cele, zadania, kierunki. – Zasady udzielania pomocy przedlekarskiej.
4	– Proces pracy. – Zasady pracy zespołowej. – Obciążenie fizyczne i psychiczne w pracy. – Elementy stanowiska pracy. – Ocena jakości pracy. – Zarządzanie zmianą. – Rozwiązywanie problemów na stanowisku pracy. – Zasady przetwarzania informacji.
5	– Podstawy organizacji i zarządzania. – Zarządzanie strategiczne. – Metody planowania pracy. – Rozwiązywanie konfliktów. – Obsada stanowisk pracy.
CECHY PSYCHOFIZYCZNE	
1	*)
2	*)
3	– Odpowiedzialność. – Samodzielność w wykonywaniu zadań zawodowych. – Komunikatywność. – Rozumowanie logiczne. – Zdolność współpracy w zespole. – Spostrzegawczość. – Podzielność uwagi. – Rzetelność i sumienność. – Dokładność. – Łatwość wypowiedziana się w mowie i piśmie. – Zdolność nawiązywania kontaktów. – Odporność emocjonalna i zrównoważenie.
4	– Gotowość do wprowadzania zmian. – Zdolność przekonywania i negocjowania.
5	– Zdolność podejmowania szybkich i trafnych decyzji.

*) Nie zidentyfikowano w badaniach.

8. Specyfikacja kwalifikacji ogólnozawodowych, podstawowych i specjalistycznych dla zawodu

UWAGA: Kwalifikacje na poziomie wyższym zawierają kwalifikacje z poziomów niższych.

POZIOM 1

- Nie zidentyfikowano.

POZIOM 2

- Nie zidentyfikowano.

POZIOM 3

Kwalifikacje ogólnozawodowe

Umiejętności

- Komunikuje się z pacjentem, jego rodziną i członkami zespołu terapeutycznego.
- Zapewnia choremu poczucie bezpieczeństwa.
- Okazuje choremu szacunek.
- Przestrzega intymności i godności chorego.
- Stosuje w opiece zasady indywidualności.
- Szanuje obyczaje, wartości i wierzenia religijne jednostki/grupy.
- Zachowuje tajemnicę zawodową.
- Respektuje prawa człowieka/dziecka/pacjenta.
- Respektuje prawa chorego do informacji.
- Ponosi odpowiedzialność wobec chorego za sprawowaną opiekę.
- Utrzymuje kontakt z rodziną chorego i jego najbliższymi.
- Wspiera jednostki w zmaganiu się z chorobą lub niepełnosprawnością.
- Informuje chorego/niepełnosprawnego i/lub jego rodzinę o ograniczeniach wynikających z choroby.
- Przeprowadza obliczenia dawek leków.
- Uczestniczy w dyskusji dotyczącej zmian w praktyce pielęgniarstwa.
- Współpracuje z innymi profesjonalistami.

Wiadomości

- Zasady komunikowania – bariery i błędy w komunikowaniu.
- Bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne chorego/niepełnosprawnego.
- Etyka w zawodach medycznych.

- Karta Praw Człowieka/Dziecka/Pacjenta.
- Odpowiedzialność zawodowa.
- Człowiek jako jednostka biopsychospołeczna.
- Wsparcie społeczne – teoria i praktyka.
- System organizacji i zasady funkcjonowania zakładów ochrony zdrowia w Polsce.
- Osiągnięcia naukowe jako baza w doskonaleniu praktyki pielęgniarstwa.

Cechy psychofizyczne

- Refleks.
- Dobra pamięć.
- Samokontrola.
- Uczciwość.
- Asertywność.

Kwalifikacje podstawowe dla zawodu

Umiejętności

- Rozpoznaje uwarunkowania zachowania zdrowia jednostki (K-2).
- Rozpoznaje czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia (K-2).
- Ocenia stan zdrowia jednostki/rodziny/grupy społecznej (K-2).
- Ocenia zagrożenia problemami zdrowotnymi wynikającymi z cyklu życia człowieka (K-2).
- Ocenia warunki zdrowotne, higieniczne, socjalno-bytowe jednostki/grupy społecznej (K-2).
- Gromadzi dane w celu rozpoznania problemów zdrowotnych (K-2).
- Rozpoznaje problemy zdrowotne człowieka/grupy (K-2).
- Uczy jednostkę samokontroli stanu zdrowia (K-1).
- Motywuje jednostkę do podejmowania zachowań prozdrowotnych (K-1).
- Inicjuje i wspiera jednostkę/rodzinę w utrzymaniu zdrowia (K-1).
- Realizuje program promocji zdrowia i profilaktyki (K-1).
- Prowadzi poradnictwo w zakresie żywienia dorosłych oraz dzieci zdrowych (K-1).
- Ustala dietę w żywieniu ludzi zdrowych (K-2).
- Kształtuje prawidłowe zachowania zdrowotne (K-1).
- Wykonuje badanie fizykalne umożliwiające wczesne wykrycie chorób sutka (K-2).
- Uczy kobiety samobadania piersi (K-1).
- Podejmuje działania promujące zdrowie psychiczne (K-1).
- Przeprowadza wywiad środowiskowy (K-2).
- Rozpoznaje sytuację zdrowotną rodziny/środowiska (K-2).
- Stosuje aktywizujące metody w nauczaniu i uczeniu się zachowań prozdrowotnych (K-1).

- Ocenia warunki zdrowotne ucznia (K-2).
- Sprawuje opiekę nad wcześniakiem, noworodkiem i niemowlęciem (K-2).
- Wykonuje kąpiel noworodka/dziecka (K-2).
- Pomaga choremu w adaptacji do warunków szpitalnych i innych zakładów opieki zdrowotnej (K-2).
- Rozpoznaje reakcje chorego i jego rodziny na chorobę/niepełnosprawność (K-2).
- Dokonuje oceny wpływu choroby i hospitalizacji na zachowania człowieka chorego/niepełnosprawnego i jego rodzinę (K-2).
- Przeprowadza wywiad z chorym (K-2).
- Ustala cele i plan opieki nad człowiekiem chorym/niepełnosprawnym (K-2).
- Formułuje diagnozę pielęgniarstwa (K-2).
- Dokonuje wyboru modelu pielęgnowania (K-2).
- Ustala wspólnie z chorym/niepełnosprawnym i jego rodziną plan i sposób realizacji opieki (K-5).
- Pielęgnuje chorego w okresie przed- i pooperacyjnym oraz w różnych stanach klinicznych (K-2).
- Monitoruje stan chorego we wszystkich fazach leczenia (K-2).
- Dokonuje bieżącej i końcowej oceny działań pielęgnacyjnych (K-2).
- Ocenia zakres wiedzy chorego na temat badania lub zabiegu operacyjnego (K-2).
- Wyjaśnia choremu wątpliwości wynikające z planowego badania lub zabiegu operacyjnego (K-2).
- Informuje chorego o konieczności wykonania czynności pielęgnacyjno-leczniczych przed badaniem diagnostycznym lub zabiegiem operacyjnym (K-2).
- Przygotowuje przewód pokarmowy chorego do badań diagnostycznych lub zabiegu operacyjnego (K-2).
- Przygotowuje skórę chorego do zabiegu operacyjnego (K-2).
- Kompletuje dokumentację chorego (K-3).
- Dokonuje identyfikacji chorego celem przekazania do oddziału, pracowni diagnostycznej lub na blok operacyjny (K-2).
- Dokonuje wspólnie z chorym/niepełnosprawnym i jego rodziną oceny skuteczności podjętych działań (K-5).
- Kształtuje środowisko społeczne chorego (K-3).
- Chroni chorego przed zakażeniami (K-2).
- Izoluje chorych potencjalnie zakażonych lub chorych zakaźnie (K-2).
- Przechowuje leki zgodnie ze standardami (K-4).
- Podaje choremu leki różnymi drogami zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza (K-5).
- Rozpoznaje powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego, leczniczo-pielęgnacyjnego (K-2).
- Ustala zakres pomocy i pomaga choremu w jedzeniu, wydalaniu, poruszaniu się, zapewnieniu czystości (K-2).
- Pielęgnuje skórę i śluzówki z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych (K-2).

- Dobiera sposoby i opatruje oparzenia, rany, odleżyny (do III stopnia włącznie) oraz przetoki (K-2).
- Dokonuje oceny reakcji chorego na ból i nasilenie bólu (K-2).
- Dobiera i wykorzystuje różne techniki karmienia chorych (K-2).
- Wykonuje zabiegi doodbytnicze – lewatywa, wlewka, kroplówka (K-2).
- Zakłada cewnik do pęcherza moczowego, monitoruje diurezę oraz usuwa założony cewnik (K-2).
- Układa chorego w łóżku i zmienia pozycję (K-2).
- Stosuje udogodnienia u chorego leżącego (K-2).
- Usprawnia chorego ruchowo: siadanie, pionizacja, nauka chodzenia, nauka samoobsługi (K-2).
- Wykonuje gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy (K-2).
- Wykonuje nacieranie, oklepywanie, masaż, ćwiczenia czynne i bierne (K-2).
- Zapewnia choremu aktywność stosowną do wieku i stanu klinicznego (K-2).
- Stwarza warunki zachęcające chorego/niepełnosprawnego do podejmowania działań usprawniających (K-2).
- Łagodzi napięcia i niepokój chorego związane z chorobą lub niepełnosprawnością (K-2).
- Ułatwia kontakt choremu z rodziną i najbliższymi (K-5).
- Zapewnia choremu bezpieczne otoczenie (K-2).
- Stwarza warunki do realizacji terapii zajęciowej (K-2).
- Prowadzi psychoterapię podstawową (K-2).
- Stwarza choremu warunki snu i wypoczynku (K-2).
- Wykonuje pomiary ciśnienia tętniczego krwi, tętna, oddechu, wagi, wzrostu (K-2, K-4).
- Wykonuje pomiar OCŻ (K-2, K-4).
- Obsługuje dostęp żylny i tętniczy (K-2).
- Podłącza i obsługuje zestawy do wlewów kroplowych (K-2, K-4).
- Prowadzi bilans wodny (K-2).
- Zakłada zgłębnik do żołądka i odbarcza treść (K-2, K-4).
- Stawia bańki lekarskie (K-2, K-4).
- Zakłada kaniule do żył obwodowych (K-2, K-4).
- Wykonuje inhalacje (K-2, K-4).
- Oznacza poziom glukozy we krwi za pomocą glukometru (K-2).
- Wykonuje pulsoksymetrię (K-2).
- Wykonuje testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu (K-2).
- Ocenia deficyt chorego w zakresie samoopieki (K-2).
- Ocenia poziom i zakres wydolności rodziny w zakresie sprawowania opieki nad chorym/niepełnosprawnym (K-2).
- Prowadzi poradnictwo w zakresie saoopieki w życiu z chorobą i niepełnosprawnością w stosunku do człowieka chorego i jego rodziny (K-1).
- Ułatwia choremu i jego rodzinie wejście w grupy wsparcia społecznego (K-5).
- Rozpoznaje stan zagrożenia życia (K-6).

- Dokonuje segregacji chorych (K-6).
- Dokonuje oceny stopnia i powierzchni oparzeń oraz podejmuje działania lecznicze w ramach pomocy przedlekarskiej (K-6).
- Udrażnia i utrzymuje drożność dróg oddechowych chorego (K-6).
- Podaje tlen w warunkach doraźnych (K-6).
- Zapewnia choremu bezpieczne ułożenie (K-6).
- Stosuje unieruchomienia przy złamaniach kości i zwichnięciach oraz przygotowuje chorego do transportu (K-6).
- Zleca transport chorego (K-6).
- Opatruje rany (K-6).
- Dokonuje wstępnej oceny ciężkości urazu (K-6).
- Przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego (K-5).
- Stwarza warunki do godnego umierania (K-3).
- Przygotowuje aparaturę i narzędzia (K-3).
- Asystuje lekarzowi do badań diagnostycznych i leczniczych (K-5).
- Transportuje chorego z izby przyjęć do oddziału, pracowni diagnostycznej, na konsultację, blok operacyjny (K-3).
- Dezynfekuje narzędzia i sprzęt medyczny (K-4).
- Przygotowuje zestawy do sterylizacji (K-4).
- Pobiera materiał do badań laboratoryjnych i bakteriologicznych (K-5).
- Przygotowuje chorego i jego rodzinę do wypisu ze szpitala (K-5).
- Dokonuje oceny jakości życia chorego (K-3).
- Prowadzi historię opieki pielęgniarskiej, w której dokumentuje proces pielęgnowania chorego/niepełnosprawnego (K-3).
- Odnotowuje wykonane zlecenia lekarskie w karcie zleceń lekarskich (K-3).
- Prowadzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarskich, raportów, kartę rejestru zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn, kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki (K-3).

Wiadomości

- Edukacja zdrowotna – cele i zadania (K-1).
- Podstawowe zasady pedagogiki i andragogiki (K-1).
- Higiena środowiska (K-1).
- Psychologiczne i społeczne koncepcje zdrowia (K-1).
- Badania przedmiotowe i podmiotowe wychowanka/ucznia (K-1).
- Ogólne zasady uczenia i nauczania (K-1).
- Wybrane zagadnienia kultury – składniki kultury; rasa, etniczność, wybrane zagadnienia religii. Wpływ kultury na zachowania zdrowotne (K-2).
- Potrzeby zdrowotne jednostki, społeczeństwa – źródła informacji o stanie zdrowia jednostki/rodziny/społeczeństwa (K-1).
- Determinanty zachowań zdrowotnych i czynniki ryzyka chorób cywilizacyjnych (K-1).

- Cele i kierunki działania promocji zdrowia – rola pielęgniarki (K-1).
- Styl życia – uwarunkowania (K-1).
- Profilaktyka i prewencja chorób społecznych (K-1).
- Metody kształtowania zachowań zdrowotnych (K-1).
- Wybrane zagadnienia z socjologii medycyny (K-3).
- Praca w zespole terapeutycznym – cele, zadania i zakres odpowiedzialności (K-4).
- Formy opieki szpitalnej i domowej (K-2).
- Potrzeby człowieka chorego/niepełnosprawnego (K-1).
- Choroba jako sytuacja trudna (K-1).
- Reakcje chorego na chorobę/niepełnosprawność/hospitalizację (K-1).
- Przyjęcie chorego do zakładu opieki zdrowotnej – rola pielęgniarki (K-1).
- Bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne chorego/niepełnosprawnego (K-1).
- Proces pielęgnowania – etapy (K-1).
- Teorie i modele pielęgnowania – C. Roy, Henderson, Nihtingale, Orem (K-2).
- Grupy samopomocowe jako forma wsparcia społecznego (K-3).
- Ocena stanu chorego/niepełnosprawnego (K-1).
- Budowa człowieka – narządy i układy (krążenia, oddechowy, nerwowy, kostny, moczowo-płciowy, mięśniowo-stawowy) (K-2).
- Podstawy funkcjonowania człowieka – funkcje układów i narządów (K-2).
- Patofizjologia ogólna (K-1).
- Podstawy mikrobiologii i parazytologii (K-1).
- Podstawy farmakologii – grupy leków i ich działanie na układy i narządy (K-2).
- Zasady przechowywania, przygotowywania i podawania leków (K-3).
- Podstawy kliniczne chorób (K-1).
- Techniki i procedury pielęgniarstwa w opiece nad chorym/niepełnosprawnym (K-1).
- Diagnozowanie, leczenie i pielęgnowanie chorych w różnych stanach klinicznych (K-1).
- Badania diagnostyczne – radiologiczne, endoskopowe, biopsje, biochemiczne, bakteriologiczne (K-4).
- Przygotowanie dziecka i dorosłego do badań diagnostycznych w różnych stanach klinicznych (K-1).
- Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym (K-1, K-5).
- Podstawy opieki nad wcześniakiem, noworodkiem i niemowlęciem (K-1).
- Chory unieruchomiony – powikłania unieruchomienia (K-1).
- Podstawy psychoterapii (K-1).
- Rehabilitacja kompleksowa – cele i zadania (K-4).
- Kinezyterapia – leczenie ruchem, ćwiczenia bierne, czynne, czynne wspomagane (K-4).
- Inhalacje rodzaje, technika wykonania (K-1).
- Drenaż klatki piersiowej – wskazania, rodzaje, opieka nad chorym z drenażem (K-1).

- Podstawy aktywizacji chorego/niepełnosprawnego (K-4).
- Rodzaje dostępów naczyniowych – technika zakładania, powikłania, pielęgnacja (K-1).
- Rany – fazy gojenia, leczenie, postępowanie (K-2).
- Podstawy dezynfekcji i sterylizacji (K-3).
- Metody dekontaminacji (K-3).
- Stany zagrożenia życia – rozpoznanie, postępowanie (K-5).
- Medycyna katastrof – segregacja chorych, zasady postępowania w miejscu wypadku i w czasie transportu (K-5).
- Podstawowe zabiegi reanimacyjne przyrządowe i bezprzyrządowe – udrożnienie dróg oddechowych, pośredni masaż serca, defibrylacja (K-1, K-5).
- Złamania, zwichnięcia – rozpoznanie i postępowanie (K-5).
- Organizacja i bezpieczny transport chorego (K-5).
- Leki i płyny podawane doraźnie i w czasie reanimacji (K-5).
- Oparzenia – ocena i postępowanie (K-1).
- Krwotoki – podział, objawy, postępowanie (K-1).
- Zatrucia (K-1).
- Zakażenia szpitalne – zasady izolacji chorych (K-1).
- Śmierć i umieranie – opieka nad chorym i jego rodziną (K-1).
- Przygotowanie chorego do samoobsługi w różnych stanach klinicznych (K-1).
- Przygotowanie chorego do wypisu z zakładu opieki zdrowotnej (K-4).
- Jakość życia – teoria i pomiar (K-1).
- Regulacje prawne dokumentowania świadczeń zdrowotnych (K-1).
- Znaczenie dokumentowania opieki dla pacjenta i pracowników ochrony zdrowia (K-1).
- Wzory dokumentacji pielęgniarstwa (K-1).

Cechy psychofizyczne

- *Nie zidentyfikowano.*

Kwalifikacje specjalistyczne dla zawodu

- *Nie zidentyfikowano.*

POZIOM 4

Kwalifikacje ogólnozawodowe

Umiejętności

- Rozwiązuje problemy na swoim stanowisku pracy i w kierowanym zespole.
- Zaopatruje kierowaną jednostkę w aparaturę i narzędzia.

- Kontroluje sprawność aparatury i narzędzi.
- Określa bieżące i miesięczne harmonogramy pracy w kierowanej jednostce.
- Kieruje zespołem w zakresie realizacji opieki pielęgniarstwa.
- Planuje pracę własną i zespołu.
- Zapewnia warunki do realizacji zadań.
- Zabezpiecza obsadę kadrową na stanowisku pracy.
- Przydziela zadania zgodnie z uprawnieniami.
- Kontroluje pracę zespołu pielęgniarstwa.
- Ocenia przebieg wykonywanej pracy.
- Doskonali metody pracy własnej i członków zespołu.
- Zapewnia warunki do świadczenia usług.
- Ocenia jakość opieki pielęgniarstwa.
- Dokonuje zmian organizacyjnych w doskonaleniu jakości opieki.
- Wdraża nowych pracowników do pracy na stanowisku pracy.
- Inicjuje proces doskonalenia zawodowego.
- Koordynuje pracę pomiędzy kierownictwem a pracownikami.
- Ocenia pracowników.
- Nadzoruje bezpieczeństwo pracy i opieki nad chorym.
- Dokonuje zmiany w opiece pielęgniarstwa w zależności od potrzeb.
- Inicjuje obszary badań naukowych przydatnych w praktyce pielęgniarstwa.
- Dostarcza naukowego uzasadnienia dla świadczonej opieki pielęgniarstwa.
- Wprowadza ewaluację do uczenia się i rozumienia praktyki pielęgniarstwa.
- Planuje realizację poszczególnych etapów procesu badawczego.
- Stosuje etyczne i zawodowe normy w prowadzeniu badań.
- Uczestniczy w kształceniu zawodowym studentów pielęgniarstwa.
- Uczestniczy w różnych formach doskonalenia zawodowego.

Wiadomości

- Stanowisko pracy: elementy składowe, miejsce w strukturze, obsada i obsługa.
- Metody rozwiązywania problemów na stanowisku pracy.
- Podział pracy na zespołowym stanowisku.
- Ocenianie pracy.
- Czas pracy – obciążenie fizyczno-psychiczne, przerwy w pracy.
- Warunki bhp.
- Choroby zawodowe i wypadki w pracy.
- Zarządzanie jakością.
- Pomiar jakości opieki.
- Zasady funkcjonowania zakładów opieki zdrowotnej.
- Podstawowe zasady organizacji środowiska terapeutycznego.
- Problemy badawcze w kontekście teorii pielęgniarstwa.
- Rozwój badań naukowych w pielęgniarstwie.
- Podstawy metodologii badań naukowych.
- Kodeks postępowania etycznego w nauce.

- Osiągnięcia naukowe jako baza w doskonaleniu praktyki pielęgniarstwa.
- Bariery we wdrażaniu badań naukowych do praktyki pielęgniarstwa.
- Priorytety badań naukowych w pielęgniarstwie.

Cechy psychofizyczne

- Zdolność pracy w szybkim tempie.
- Wyobraźnia i myślenie twórcze.
- Inicjatywność.
- Systematyczność.
- Wytrwałość.
- Operatywność i skuteczność.

Kwalifikacje podstawowe dla zawodu

Umiejętności

- Wykonuje badanie fizykalne (K-2).
- Opracowuje i wdraża programy profilaktyczne (K-1).
- Wykonuje badania przesiewowe oraz kieruje do lekarzy (K-2, K-5).
- Wykonuje badania okresowe (K-2).
- Opracowuje i wdraża programy przeciwdziałania uzależnieniom w miejscu nauczania i wychowania (K-2).
- Przeprowadza badania scriningowe uczniów (K-2).
- Prowadzi poradnictwo w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi z grupy czynnego ryzyka (K-2).
- Ocenia rozwój psychospołeczny dziecka (K-2).
- Ocenia rozwój fizyczny dziecka wg siatek centylowych (K-2).
- Rozpoznaje zaburzenia w rozwoju ontogenetycznym ucznia (K-2).
- Prowadzi poradnictwo w zakresie żywienia dzieci chorych (K-1).
- Ocenia stan i sposób odżywiania (K-2).
- Kieruje na badania diagnostyczne i/lub pobiera materiał do badań diagnostycznych (K-2).
- Kieruje na badania i/lub pobiera materiał do badań bakteriologicznych (mocz, kał, płwocina, wymazy z nosa, gardła, narządów płciowych i inne wydzieliny) (K-2).
- Organizuje i modyfikuje opiekę nad chorym (K-3).
- Zapewnia warunki organizacyjne i tworzy środowisko materialne do świadczenia opieki pielęgniarstwa (K-3).
- Monitoruje problemy w zakresie obsługi stanowiska pracy (K-3).
- Projektuje aktywne formy, metody i środki pracy z różnymi kategoriami osób chorych/niepełnosprawnych (K-3).
- Koordynuje opiekę szpitalną/domową (K-3).
- Wnioskuję o objęcie opieką społeczną chorego (K-5).
- Rozpoznaje problemy do poprawy jakości opieki (K-4).

- Pobudza do współpracy i aktywności na rzecz poprawy jakości (K-4).
- Ustala warianty do poprawy jakości (K-4).
- Dokonuje pomiaru i oceny jakości opieki pielęgniarstwa (K-4).
- Opracowuje i wdraża standardy i kryteria opieki (K-4).
- Identyfikuje czynniki sprzyjające i utrudniające osiągnięcie wysokiej jakości opieki (K-4).
- Wykonuje pomiar stężenia gazów biorących udział w procesie oddychania (gazometrii, kapnometrii) (K-2).
- Ocenia stan świadomości chorego z wykorzystaniem właściwych metod oceny (schematów, kwalifikacji) (K-2).
- Podaje tlen przez cewnik, maskę twarzową, wąsy (K-2).
- Stosuje zasady bezpiecznego podawania tlenu (K-4).
- Obsługuje aparaturę medyczną w trakcie procesu leczniczego (K-5).
- Obsługuje aparaturę medyczną w trakcie badań diagnostycznych i zabiegu operacyjnego (K-5).
- Prowadzi i przechowuje dokumentację opieki pielęgniarstwa zgodnie z obowiązującymi przepisami (K-3).

Wiadomości

- Programy zdrowotne i polityka zdrowotna państwa (K-1).
- Podstawy badań podmiotowych (K-1).
- Badanie fizykalne – badanie przedmiotowe niemowląt, dzieci oraz osób dorosłych (K-1).
- Badania diagnostyczne – radiologiczne, endoskopowe, biopsje, biochemiczne, bakteriologiczne (K-4).
- Pobieranie i wysyłanie materiału do badań biochemicznych i bakteriologicznych (K-1).
- Zakres i technika badań przesiewowych (K-1, K-4).
- Formy opieki pozaszpitalnej – zasady kierowania chorych (K-4).
- Opieka nad dziećmi z grup czynnego ryzyka (K-1).
- Organizacja opieki nad chorym/niepełnosprawnym (K-2).
- Higiena żywienia (K-1).
- Żywienie chorego dziecka i dorosłego w różnych stanach klinicznych (K-1).
- Cykle zapewnienia jakości opieki zdrowotnej (K-3).
- Nadzór nad jakością opieki pielęgniarstwa (K-2).
- Metodologia tworzenia standardów i kryteriów opieki (K-3).
- Równowaga kwasowo-zasadowa – ocena, interpretacja gazometrii (K-1).
- Saturacja – ocena (K-1).
- Zaburzenia świadomości – klasyfikacja i ocena (K-1).
- Sprzęt i aparatura diagnostyczna i lecznicza (K-1).
- Leczenie tlenem – rodzaje, zasady bezpiecznej tlenoterapii, powikłania (K-5).

Cechy psychofizyczne

- Nie zidentyfikowano.

Kwalifikacje specjalistyczne dla zawodu

Umiejętności

- Wykonuje szczepienia ochronne w ramach kalendarza szczepień i na zlecenie właściwych jednostek ochrony zdrowia oraz wystawia związane z tym zaświadczenia (K-2).
- Ocenia stopień przewodnienia pacjenta dializowanego (K-2).
- Ocenia wydolność oddechową za pomocą spirometrii (K-2).
- Ocenia i monitoruje ból oraz inne objawy u przewlekle chorych objętych opieką paliatywną (K-2).
- Zdejmuje szwy (K-2).
- Modyfikuje doraźnie stałe dawki lecznicze insuliny (K-2).
- Podaje dożylnie leki oraz kroplowo przetacza dożylnie płyny w ramach postępowania w resuscytacji krążeniowo-oddechowej według obowiązujących standardów postępowania (K-2, K-4).
- Przetacza dożylnie płyny oraz podaje dożylnie leki (Heparinum, Natrium Chloratum 0,9%, Glukosum 5%, Natrium Chloratum 10%, Calcium 10%) oraz modyfikuje ich dawki, w trakcie trwania dializy, zgodnie z planowanym leczeniem ustalonym dla danego pacjenta i obowiązującymi standardami (K-2, K-4).
- Modyfikuje doraźną dawkę leczniczą leków przeciwbólowych i leków stosowanych w celu łagodzenia innych dokuczliwych objawów u chorego objętego opieką paliatywną, tj. duszność, nudności, lęk, wymioty, delirium (K-2).
- Podaje we wlewie ciągłym leki i płyny podskórnym przy użyciu zestawu „Butterfly” oraz infuzorów u chorego objętego opieką paliatywną (K-2).
- Wykonuje próbę biologiczną u chorego leczonego krwią (K-3).
- Podłącza choremu krew i środki krwiopochodne (K-2).
- Przygotowuje chorych (i ich rodziny) leczonych metodami: Ciągła Ambulatoryjna Dializa Otrzewnowa (CADO), Automatyczna Dializa Otrzewnowa (ADO) i hemodializa oraz hiperalimentacja, do współudziału w prowadzeniu leczenia (K-5).
- Wykonuje defibrylację (K-6).
- Wykonuje EKG (K-2).
- Prowadzi aktywizację chorego z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej (K-2).
- Prowadzi terapię kreatywną i rehabilitację chorych wymagających opieki paliatywnej (K-2).
- Prowadzi instruktaż w zakresie treningu pęcherza moczowego u chorych z problemami nietrzymania moczu (K-1).
- Prowadzi instruktaż w zakresie hartowania i kształtowania kikuta amputowanej kończyny (K-1).

- Prowadzi rehabilitację chorych z zaburzeniami psychicznymi (K-2).
- Prowadzi psychoedukację chorych z zaburzeniami psychicznymi i uzależnieniami oraz ich rodzin (K-2).
- Ocenia poziom znieczulenia pacjenta oraz relaksometrię (K-2).
- Dokonuje stałej oceny parametrów fizjologicznych i odruchów ocznych, szerokości źrenic, głębokości znieczulenia chorego (K-2).
- Prowadzi kartę znieczulenia (K-3).
- Wprowadza rurkę ustno-gardłową (K-6).
- Intubuje chorego (K-6).
- Monitoruje i obsługuje respirator do sztucznej wentylacji (K-3).
- Dokonuje pomiaru ciśnienia tętniczego metodą krwawą (K-2).

Wiadomości

- Szczepienia ochronne – zasady dokumentowania (K-1, K-2).
- Niewydolność nerek – leczenie nerkozastępcze. Monitorowanie chorego leczonego dializą otrzewnową i hemodializą. Zasady leczenia płynami. Przygotowanie chorego do CADO i ADO. Formy pomocy choremu dializowanemu i jego rodzinie (K-2).
- Ból nowotworowy – patomechanizm, zasady leczenia (K-2).
- Opieka paliatywna – leczenie farmakologiczne. Znaczenie opieki paliatywnej dla jakości życia chorych z bólem nowotworowym – rola pielęgniarki (K-2).
- Terapia kreatywna i rehabilitacja w opiece paliatywnej (K-5).
- Cukrzyca – podział, rozpoznanie, powikłania, leczenie cukrzycy (K-2).
- Aktywizacja chorych – formy i metody (K-2).
- Rehabilitacja kompleksowa chorych, np. po amputacji kończyny, z pęcherzem neurogennym, z zaburzeniami psychicznymi i uzależnionymi (K-5).
- Znieczulenie – rodzaje, przygotowanie chorego do znieczulenia (K-5).
- Monitorowanie chorego w czasie znieczulenia (K-2).
- Stany zagrożenia życia – zabiegi reanimacyjne (K-5, K-4).
- Defibrylacja (K-5).
- EKG – technika wykonania (K-5).
- Płyny i leki stosowane w reanimacji (K-4).
- Sztuczna wentylacja – wskazania, zasady sztucznej wentylacji, problemy wynikające z funkcjonowania respiratorów (K-1).
- Ciśnienie tętnicze krwi – podstawy fizjologiczne, technika pomiaru metodą bezpośrednią (K-2).
- Najczęściej występujące błędy w pomiarze (K-1).

Cechy psychofizyczne

- *Nie zidentyfikowano.*

Kwalifikacje ogólnozawodowe

Umiejętności

- Zapewnia wizerunek pielęgniarki w zakładzie opieki zdrowotnej.
- Bierze udział w zamówieniach publicznych.
- Bierze udział w tworzeniu i realizacji programów zdrowotnych.
- Inicjuje i koordynuje program jakości opieki.
- Dokonuje pomiaru i ocenia jakość opieki pielęgniarskiej.
- Nadzoruje bezpieczeństwo pracy i opieki nad chorym na stanowiskach pracy.
- Dokonuje oceny działów pomocniczych zakładu opieki zdrowotnej.
- Rozpatruje skargi i wnioski w sprawach podległych jej pracowników.
- Bierze udział w naradach, spotkaniach zespołu terapeutycznego.
- Stosuje strategię tworzenia pomostów między badaniami i praktyką pielęgniarską wykorzystując zasady EBM.
- Nadzoruje praktyki studentów pielęgniarstwa na poziomie zakładu.

Wiadomości

- Zasady funkcjonowania zakładu opieki zdrowotnej.
- Zarządzanie przez jakość.
- Akty prawne obowiązujące w systemie ochrony zdrowia.

Cechy psychofizyczne

- Zaangażowanie.
- Praworządność.
- Gotowość do ustawicznego uczenia się.
- Niezależność.
- Kreatywność, pomysłowość.

Kwalifikacje podstawowe dla zawodu

Umiejętności

- Współpracuje z organizacjami, stowarzyszeniami, samorządem zawodowym pielęgniarek (K-5).
- Sporządza diagnozę organizacyjną stanu opieki pielęgniarskiej (K-3).
- Opracowuje strukturę organizacyjną działu pielęgniarskiego w zakładzie opieki zdrowotnej (K-3).
- Oszacowuje bieżące zapotrzebowanie na świadczenia pielęgniarskie (K-3).
- Prowadzi analizy obciążenia zespołów pielęgniarskich na poszczególnych oddziałach (K-3).

- Przeprowadza analizy rozmieszczenia pracowników w oparciu o obowiązujące akty prawne wydane przez Min. Zdrowia (K-3).
- Opracowuje zakresy odpowiedzialności, obowiązków i uprawnień pielęgniarek zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi w systemie ochrony zdrowia (K-3).
- Bierze udział w obchodach lekarskich w oddziałach (K-5).
- Realizuje procedury konkursowe na stanowiska pielęgniarki oddziałowej, przełożonej (K-3).
- Współpracuje z działami szpitala na rzecz jakości opieki pielęgniarskiej (K-4).
- Bierze udział w realizacji programu staży pielęgniarskich na terenie zakładu opieki zdrowotnej (K-3).
- Analizuje, planuje i występuje o zakup sprzętu i środków zapewniających opiekę i wspomagających pracę pielęgniarki (K-3).
- Opiniuje wnioski o zakup materiałów i sprzętu na potrzeby pielęgniarstwa (K-3).
- Inicjuje i koordynuje działalność zespołów problemowych/zadaniowych na poziomie szpitala (K-4).
- Zatwierdza do wdrożenia opracowane standardy opieki i procedury postępowania pielęgniarskiego (K-4).
- Analizuje raporty przygotowane przez oddziały w zakresie poprawy jakości opieki (K-4).
- Opracowuje i koordynuje program adaptacji pielęgniarki na poziomie zakładu (K-3).
- Nadzoruje przestrzeganie praw pacjenta w zakładzie opieki zdrowotnej (K-2).
- Ustala warianty dla poprawy jakości opieki (K-3).
- Opracowuje dokumentację opieki pielęgniarskiej w oparciu o obowiązujące przepisy (K-2).

Wiadomości

- Organizacje zawodowe w Polsce i świecie – cele i zadania (K-5).
- Samorząd zawodowy – zadania (K-5).
- Obsada kadry – minimum kadrowe na stanowisku pracy (K-3).
- Odpowiedzialność zawodowa pielęgniarki (K-3).
- Kompetencje zawodowe pielęgniarki w zakresie realizowania funkcji zawodowych (K-3).
- Akty prawne zawodu pielęgniarki (K-3).
- Współczesne kierunki rozwoju zawodu (K-3).
- Nadzór nad jakością prowadzonej dokumentacji (K-3).

Cechy psychofizyczne

- *Nie zidentyfikowano.*

Kwalifikacje specjalistyczne dla zawodu

- *Nie zidentyfikowano.*